Pöytyä

Hyvinvointisuunnitelma 2025-2029
Hyvinvointikertomus 2021-2025

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ
JOHDANTO
OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö
4 Keskeiset opit valtuustokaudelta
OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025 - 2029
5 Strategian painopisteet ja linjaukset
6 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
7 Hyvinvointisuunnitelma
OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ
8 Suunnitelman laatijat
9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Tiivistelmä

Tämä hyvinvointikertomus on ensimmäinen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen laadittu Pöytyän kunnan hyvinvointikertomus. Vaikka sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueelle, tulee kunnan seurata väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilaa ja kehittymistä. Monia hyvinvointia edistäviä palveluita tuotetaan sekä kunnassa että hyvinvointialueella ja näiden palveluiden sujuvuudesta ja riittävästä tiedon jakamisesta pyritään huolehtimaan tiiviillä yhdyspintatyöllä.

Hyvinvointikertomus 2021–2025 on Pöytyän kunnan hyvinvointipolitiikan suunnittelun, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Hyvinvointikertomus kuvaa kunnan asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä eri väestöryhmissä. Indikaattorit kuvaavat niitä haasteita, onnistumisia ja painopistealueita, joita hyte-työn osalta väestössä on. Hyvinvointikertomuksessa esiin nostetut tulevaisuuden painopistealueet hyte-työn osalta toimivat suunnittelun pohjana uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman laadinnassa. Hyvinvointisuunnitelma on laadittu hyvinvointikertomuksen yhteydessä.

JOHDANTO

Hyvinvointikertomus on kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen, suunnittelun, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen tavoitteena on koota hyvinvointitietoa päätöksenteon tueksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) säädetyn lain mukaisesti hyvinvointikertomuksessa kartoitetaan laaja-alaisesti ikäryhmittäin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin nykytilaa ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Kunnan tehtävä kuntalain 1 §:n mukaisesti on kannustaa asukkaita huolehtimaan omasta hyvinvoinnista, luoda puitteet hyvinvoinnille sekä seurata kuntalaisten terveyttä ja hyvinvoinnin tilaa säännöllisesti.

Hyvinvointityö on kaikkien toimijoiden yhteistyön kokonaisuus kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia päätöksiä ja toimia tehdään kunnan kaikilla toimialoilla. Tästä syystä eri palvelualojen välinen yhteistyö on erityisen tärkeää. Laaja hyvinvointikertomus ja suunnitelma valmistellaan kerran valtuustokaudessa. Sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain ja näistä raportoidaan valtuustolle.

Pöytyän kuntastrategian (2023–2028) tavoitteena on olla vastuullinen kasvukunta, joka edistää asukkaiden hyvinvointia, palveluita, elinympäristöä ja elinvoimaa. Kunta pyrkii turvallisuuden, osaamisen ja rohkeuden arvoillaan luomaan vetovoimaisen ja kilpailukykyisen elinympäristön yrityksille ja asukkaille. Strategia kattaa kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet, kuten palveluiden kehittämisen ja asukkaiden osallistumismahdollisuudet.
Pöytyän kuntastrategian keskeiset painopisteet

- Vastuullinen kasvukunta: Pöytyä haluaa edistää kasvua ja kehitystä tarjoamalla laadukkaita peruspalveluita ja monipuolista yritystoimintaa.
- Elinvoiman ja elinympäristön kehittäminen: Tavoitteena on luoda vetovoimainen ja monipuolinen ympäristö, joka tukee yritysten kasvua ja houkuttelee uusia asukkaita.
- Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen: Tämä sisältää laadukkaiden päiväkotien ja koulujen tarjoamisen sekä asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksien tukemisen.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
TEAviisari on työväline kunnille hyvinvointityön suunnitteluun, johtamiseen ja arviointiin. Tiedot kuvaavat terveyden edistämisen aktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEAviisarissa arvioidaan kuntajohtoa, liikuntaa, kulttuuria ja perus -, lukio- sekä ammatillista opetusta seitsemän näkökulman kautta: sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt, osallisuus sekä muut ydintoiminnat. TEAviisarin tuloksista ja mittareista löytyy lisää TeaViisari.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannustin on kirjattu laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021). HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. HYTE-kerroin määräytyy prosessi- ja tulosindikaattoreiden perustella. Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit kerätään TEAviisari tuloksista, jotka mittaavat nykytilannetta ja ne liittyvät peruskoulujen toimintaan, liikunnan edistämiseen sekä kuntajohdon toimintaan hyvinvoinnin edistämiseksi. Toisena indikaattori kokonaisuutena ovat tulosindikaattorit, jotka ilmaisevat väestössä tapahtunutta hyvinvoinnin ja terveydentilan muutosta. Indikaattoreiden soveltuvuutta arvioidaan määräajoin, eivätkä ne tule aina olemaan samoja. Eri indikaattoreiden painotus HYTE-kertoimen vaikuttavuuteen myös vaihtelee. Kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden tarkoitus on kuvata laaja-alaisesti kunnan tekemää terveyden ja hyvinvoinnin edistävää työtä, ei niinkään yksittäisiä toimia.

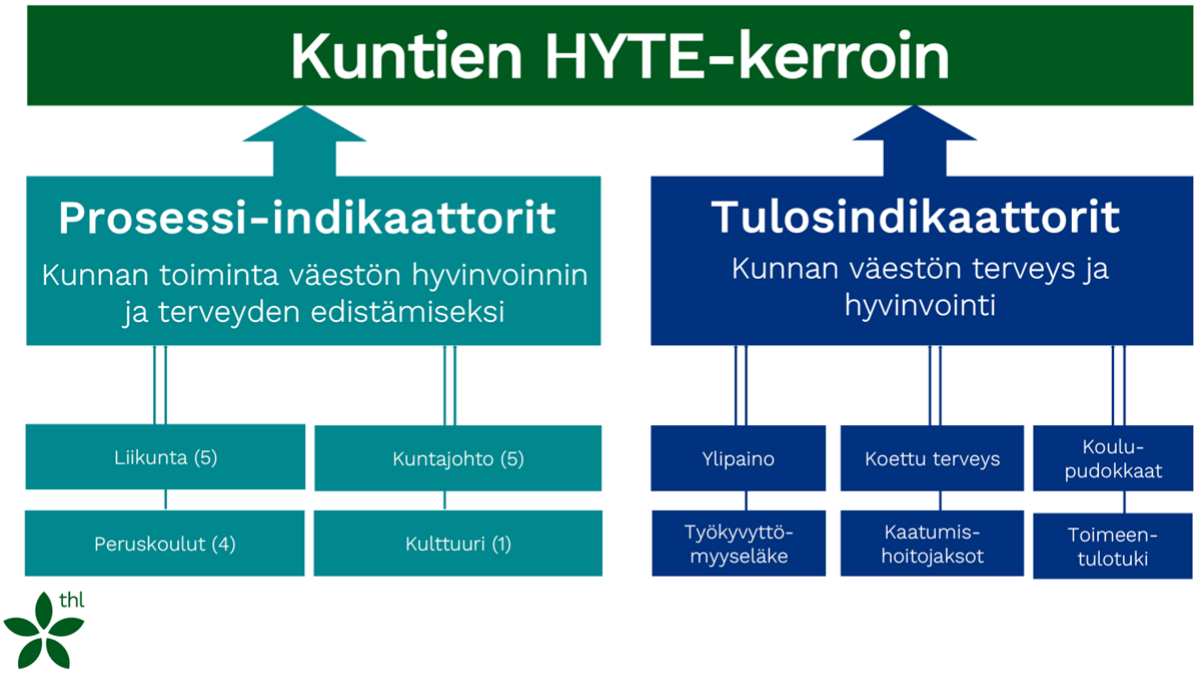
Kuntien HYTE-kerroin
Prosessi-indikaattorit
Kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi
Tulosindikaattorit
Kunnan väestön terveys ja hyvinvointi
Liikunta (5)
Kuntajohto (5)
Peruskoulut (4)
Kulttuuri (1)
Ylipaino
Koettu terveys
Koulu-pudokkaat
Työkyvyttö-myyseläke
Kaatumis-hoitojaksot
Toimeen-tulotuki
thl

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

Väestön hyvinvoinnin kehitystä tarkastellaan tässä hyvinvointikertomuksessa terveyttä ja hyvinvointia koskevien indikaattorien kautta.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Kuntaliiton ylläpitämä sähköinen hyvinvointikertomuksen alusta kerää indikaattoritietoa useista lähteistä, joista tärkein on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet. Sähköinen hyvinvointikertomus –alustalta poimitut indikaattoritietopalkit esittävät kertomuksen tekohetkellä käytettävissä olevan viimeisimmän mittaustiedon.

Jokaisessa tietopalkissa kuvataan indikaattorin muutos prosentteina (palkin vasemmassa reunassa oleva ympyrä), muutos lukuina (suuntakuvaaja ympyrän oikealla puolella) sekä vertailu Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kaikkien kuntien sekä koko maan tietoihin. Huomioitavaa on, että prosentuaalisen muutoksen vertailuväli poikkeaa usein suuntakuvaajassa kuvatusta ajanjaksosta. Ajanjakson vuosiluvut on kirjattu kuvaajien alle.

Muutoksesta kertovat kuvaajat ovat vihreitä, jos indikaattoriarvon kasvu on arvotettu positiiviseksi ja punaisia, jos indikaattoriarvon kasvu on arvotettu negatiiviseksi asiaksi. Kuvaajat ovat harmaita, jos muutosta ei ole arvotettu positiiviseksi eikä negatiiviseksi asiaksi, määritellyllä aikavälillä toteutunut muutos on alle 5% tai indikaattorituloksia ei ole tarpeeksi saatavilla. Vertailupalkkien värit ja pituudet kertovat Pöytyän indikaattoriarvon suhteutumisen Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja koko maan tilanteeseen sekä vertailuun valittujen kuntien ja kaupunkien tilanteeseen. Pöytyän vertailukunniksi on valittu Aura, Huittinen, Loimaa ja Mynämäki.

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Talous

Tulot

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas (-2022)

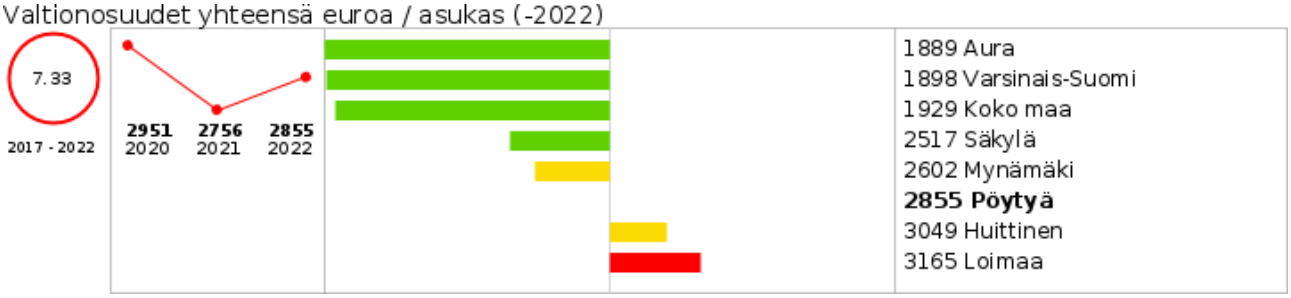

Valtionosuudet, % nettokustannuksista (-2022)

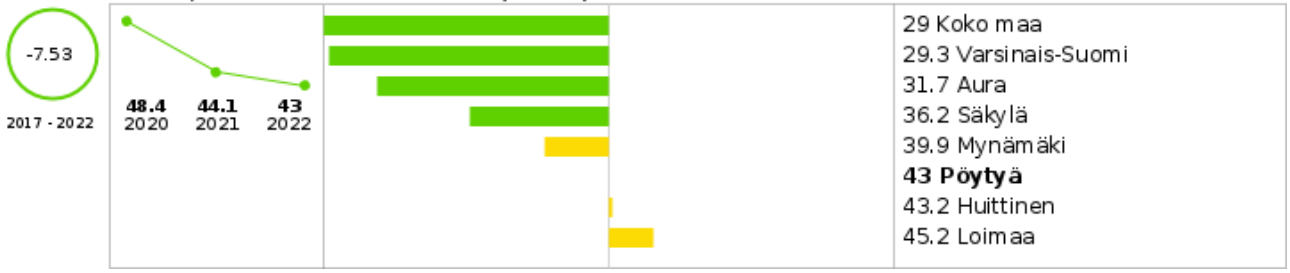

Vuosikate, euroa / asukas (-2022)

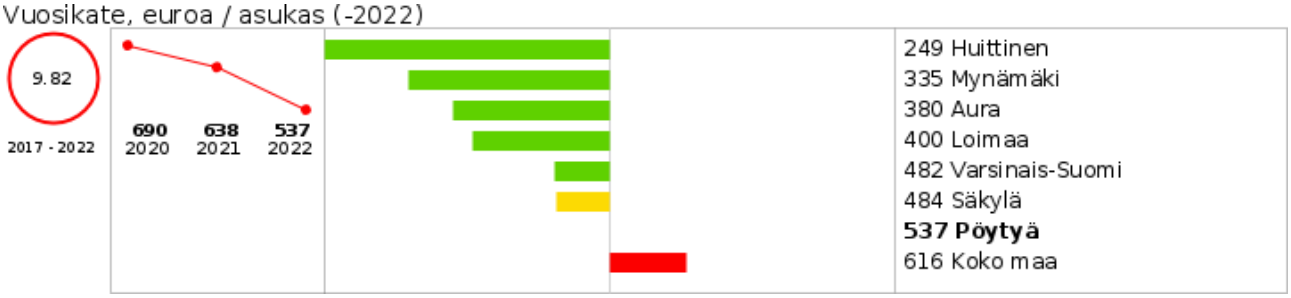

Kuntien vuosikate, % poistoista (-2022)

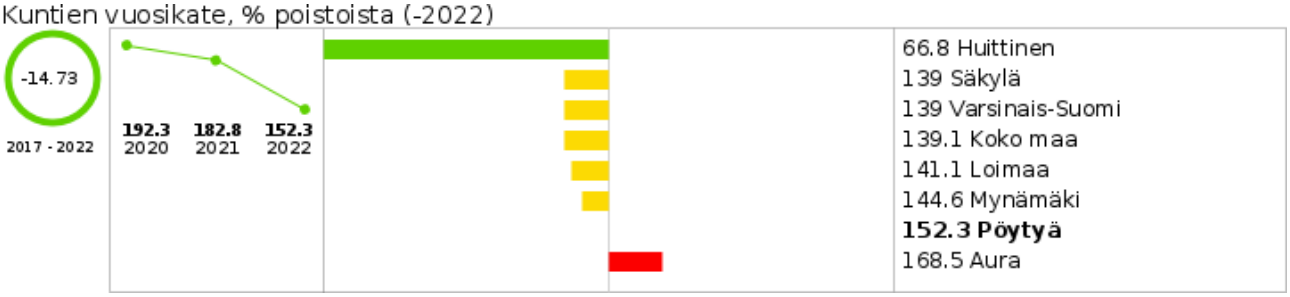

Lainakanta 31.12., euroa / asukas (-2022)

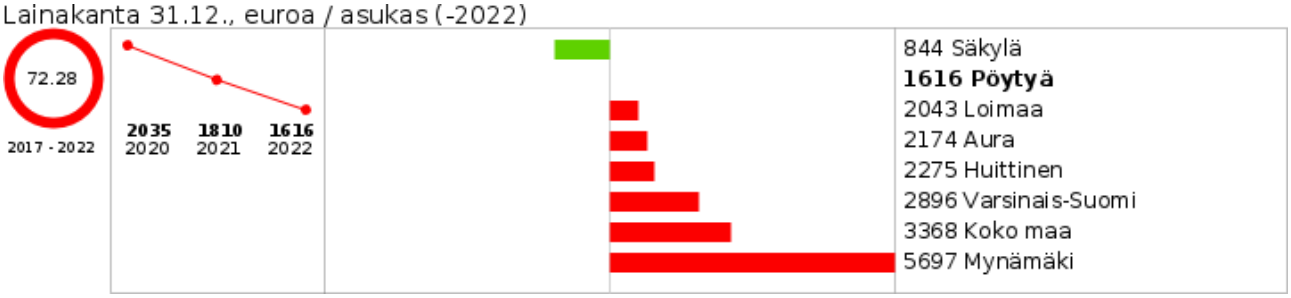

Suhteellinen velkaantuneisuus, % (-2022)

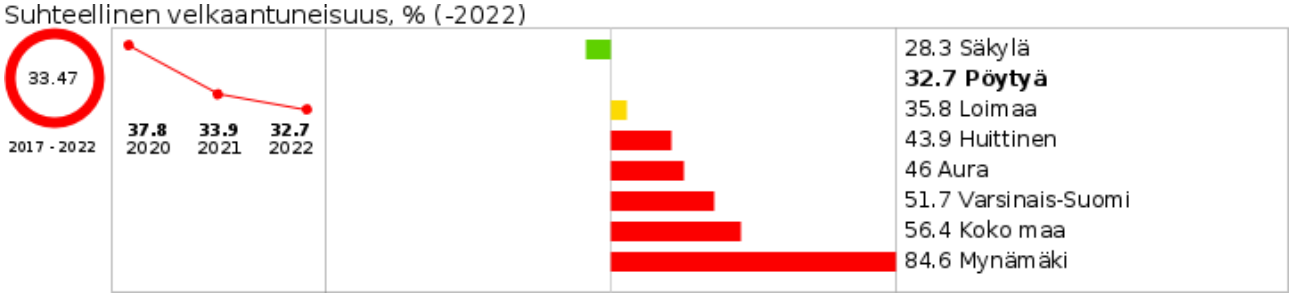

Verotulot, euroa / asukas (-2022)

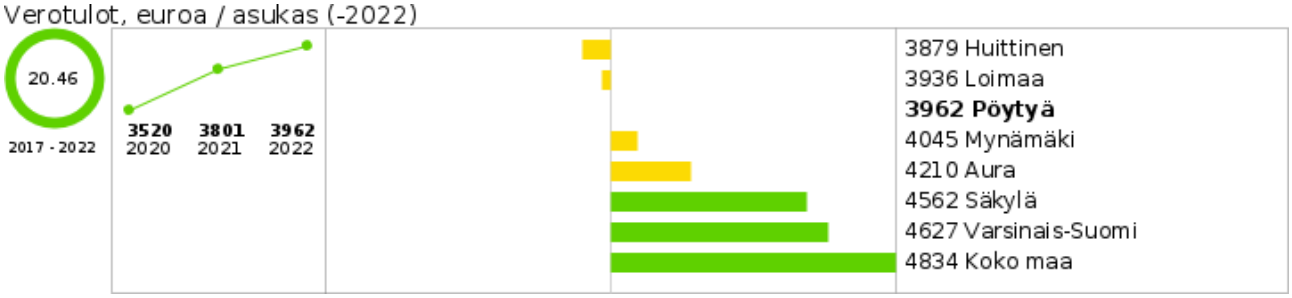

HYTE-kerroin

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

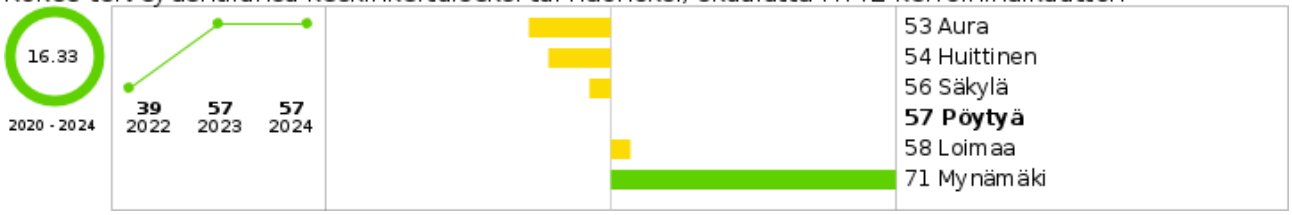

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2023)

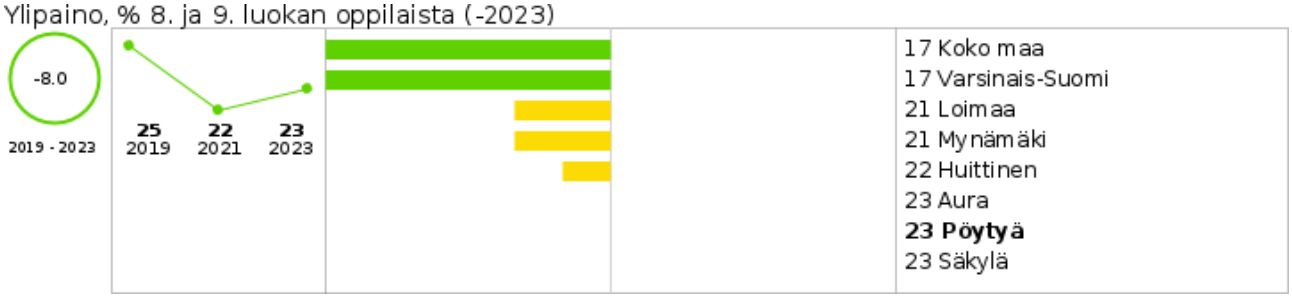

Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

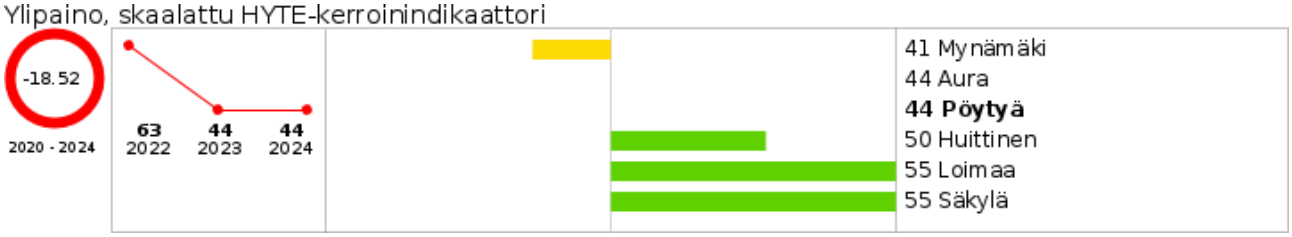

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

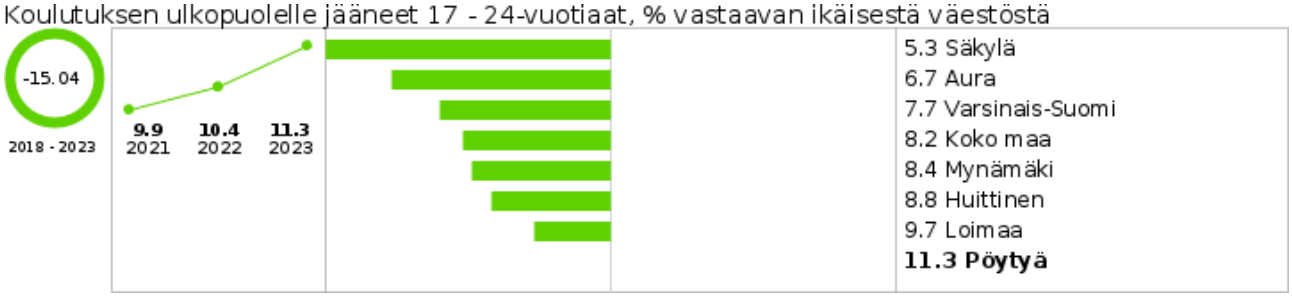

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

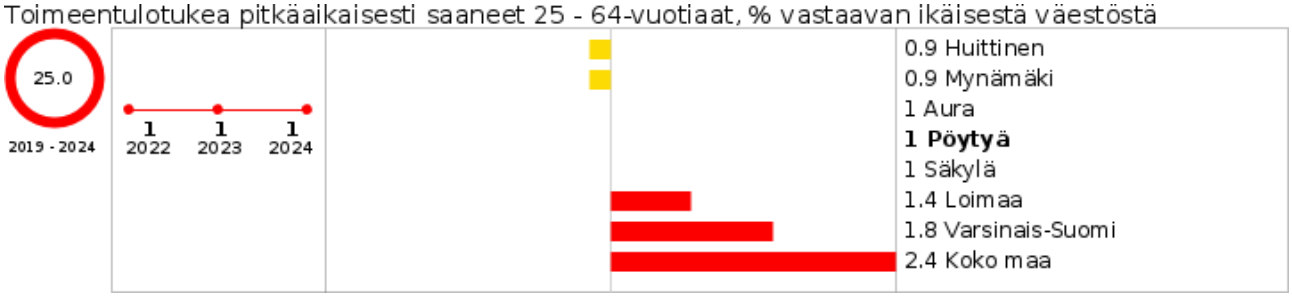

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

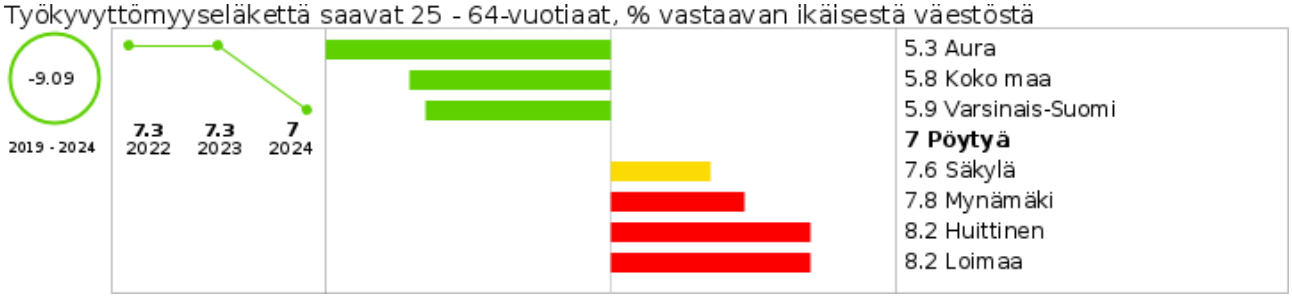

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

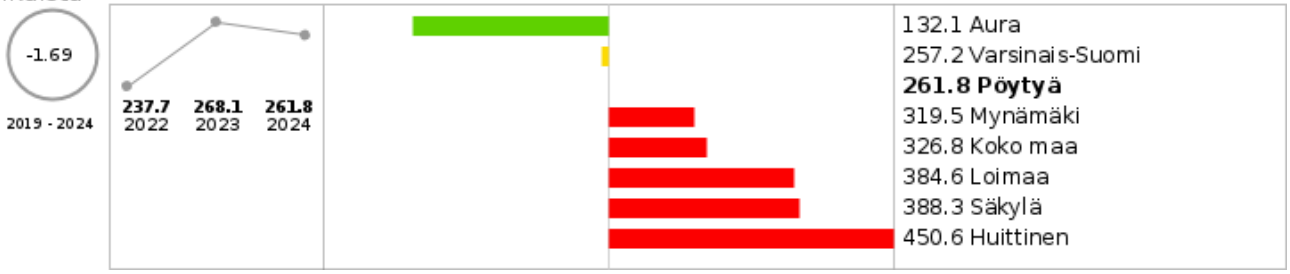

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

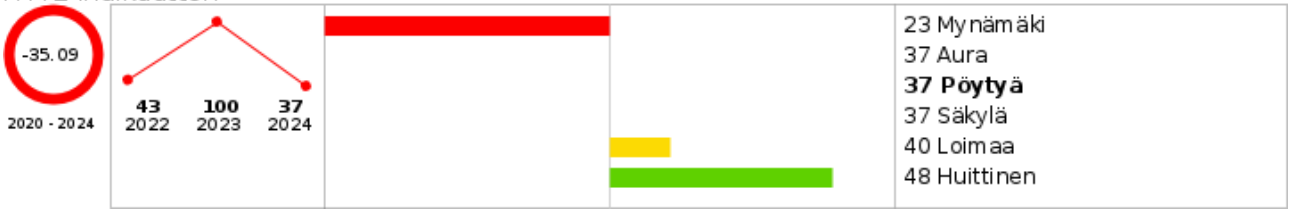

Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

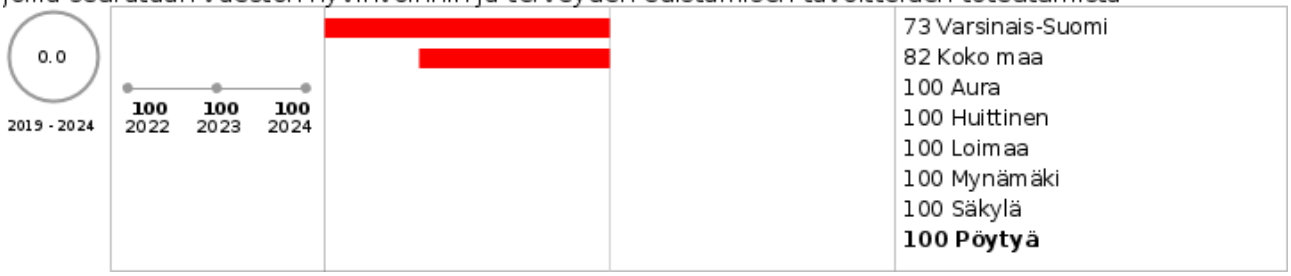

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

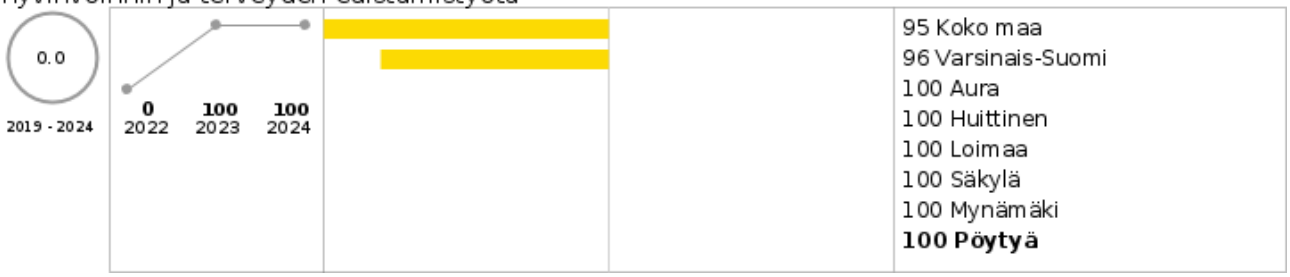

Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

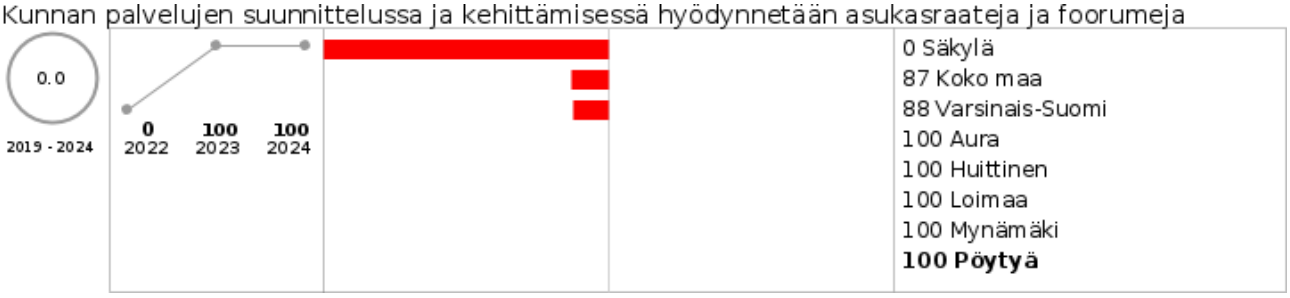

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

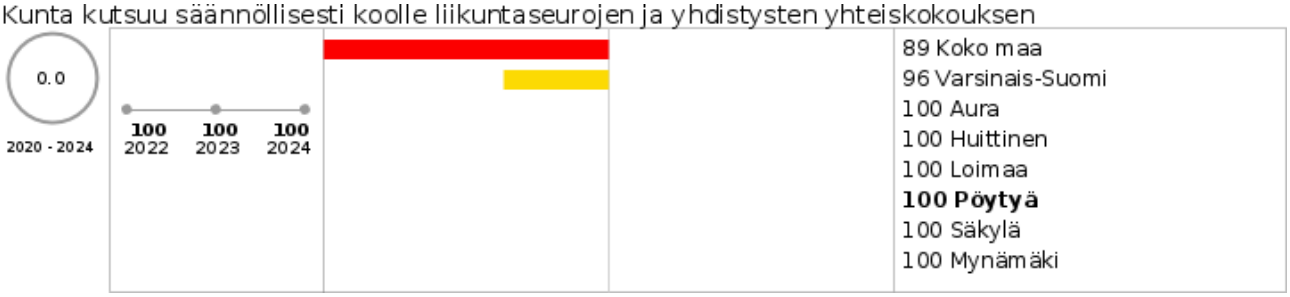

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

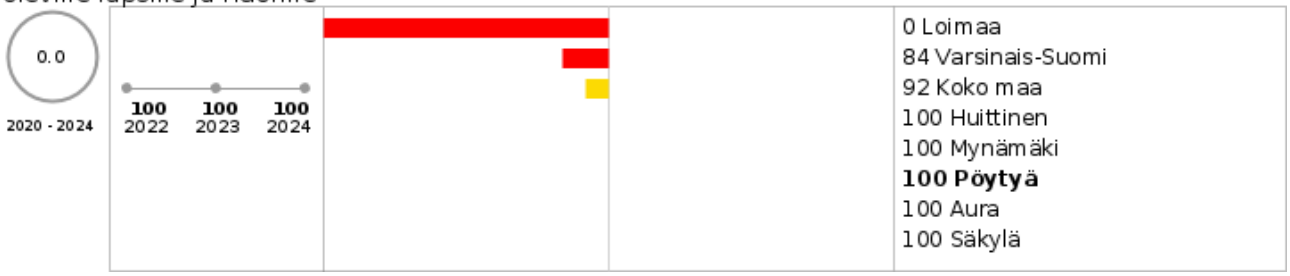

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin

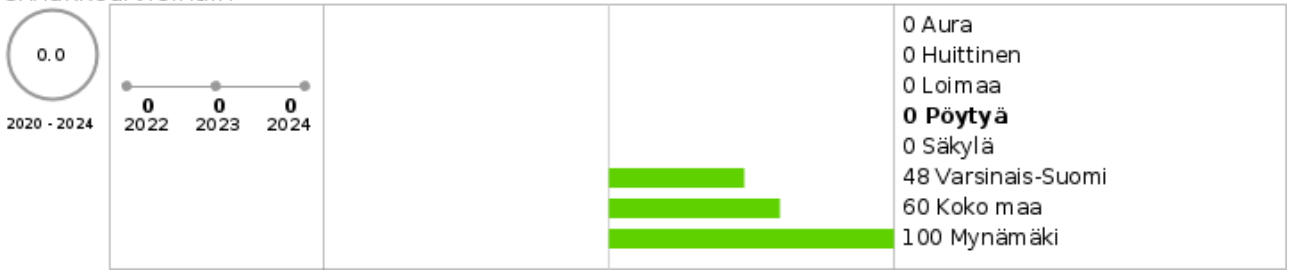

Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

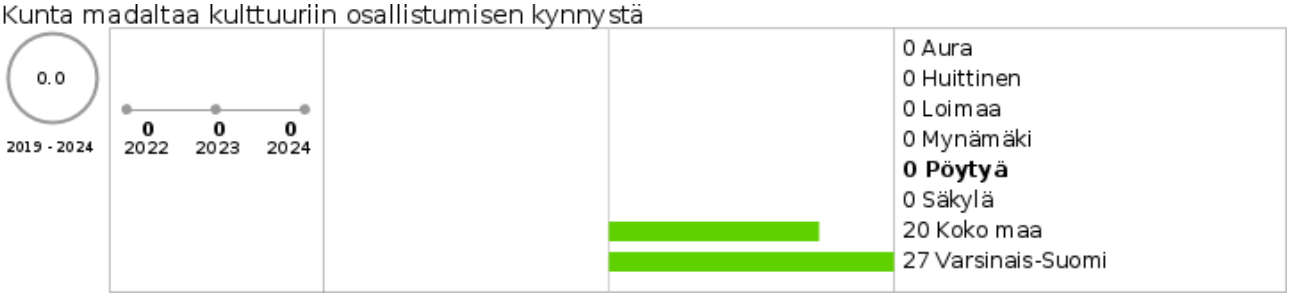

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

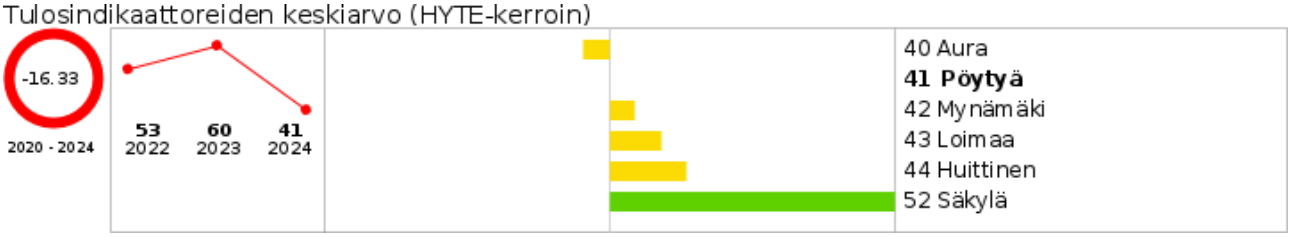

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

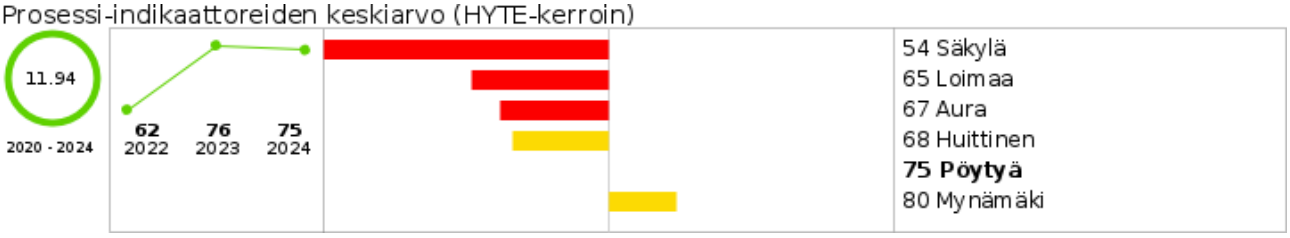

HYTE-kerroin, 0 - 100

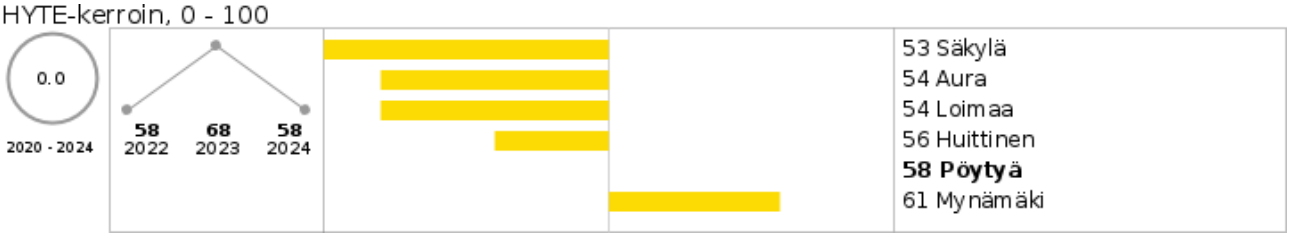

HYTE-kerroin euroa / asukas

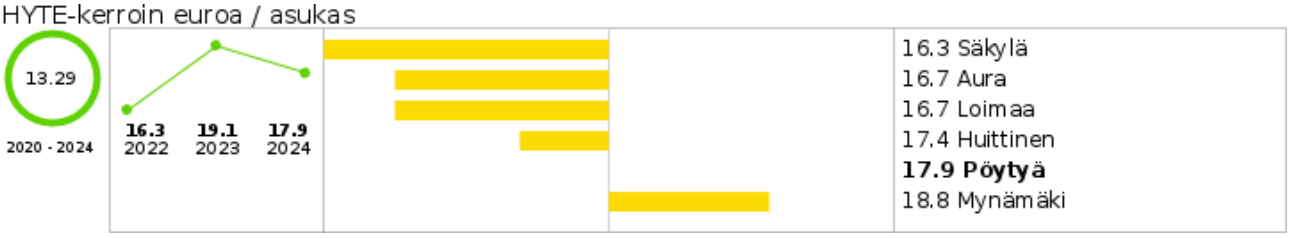

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

Elinvoima

Väestö

Väestö 31.12.

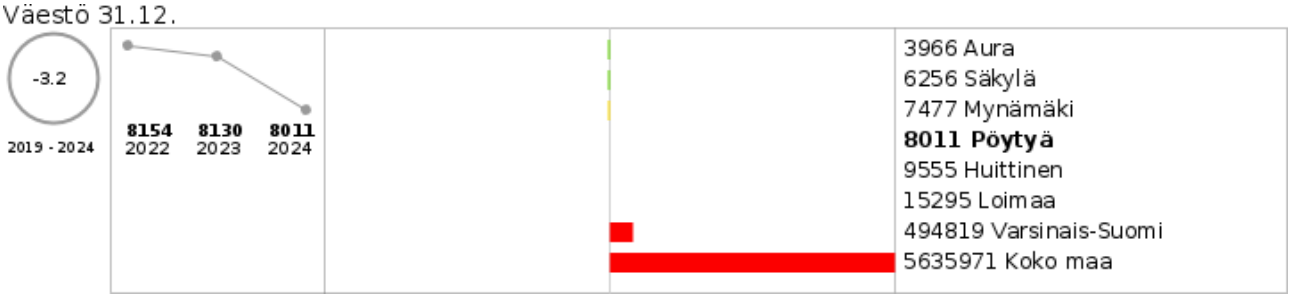

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

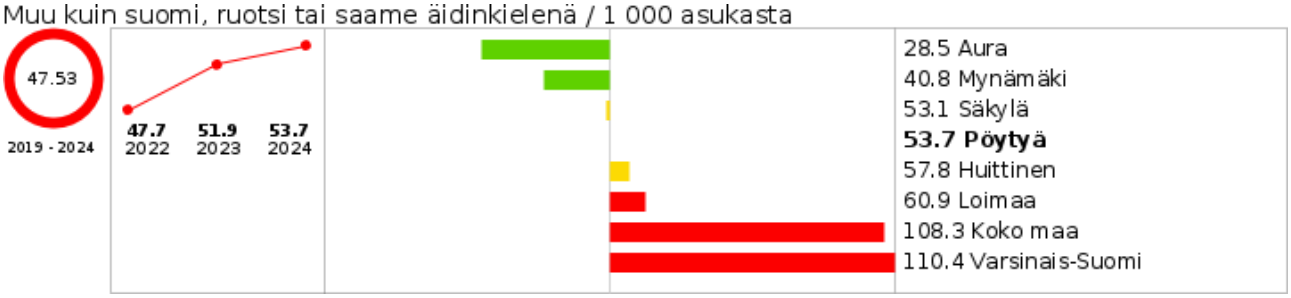

Lapsiperheet, % perheistä

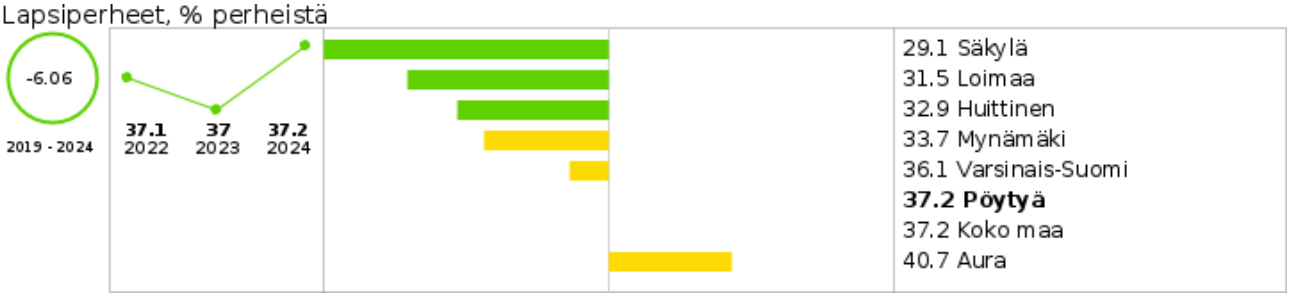

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

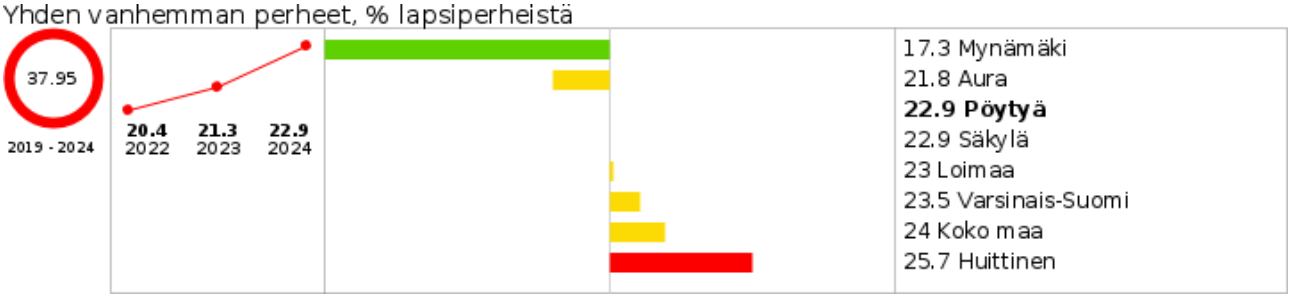

Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista

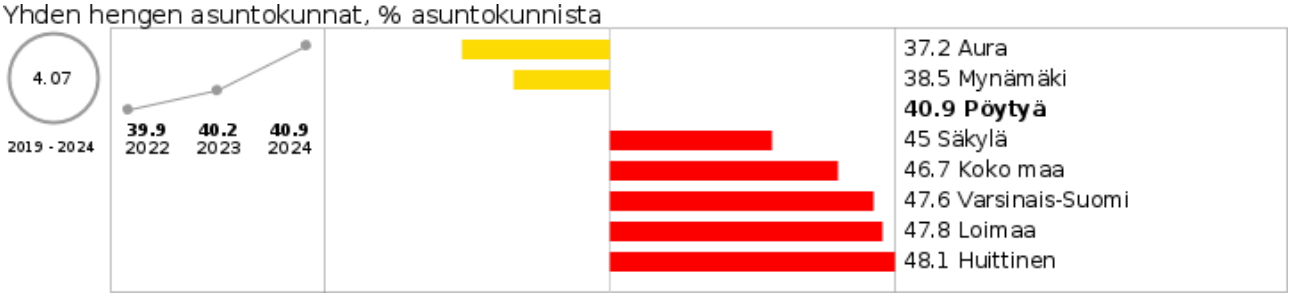

Koulutustasomittain

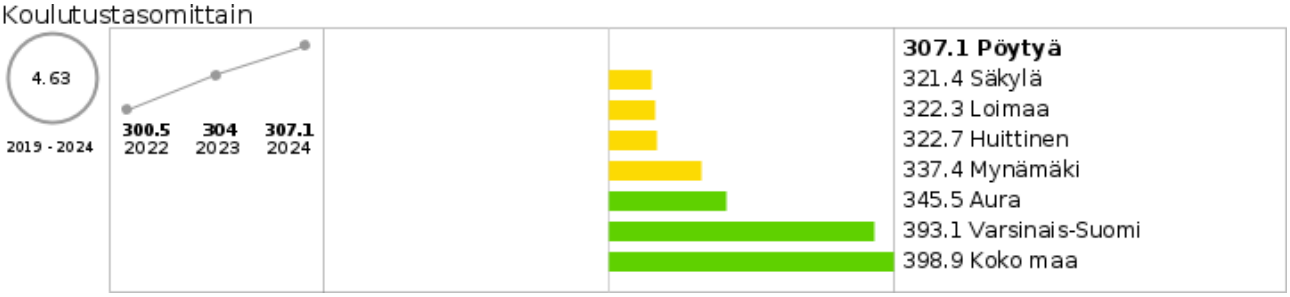

Huoltosuhde, demografinen

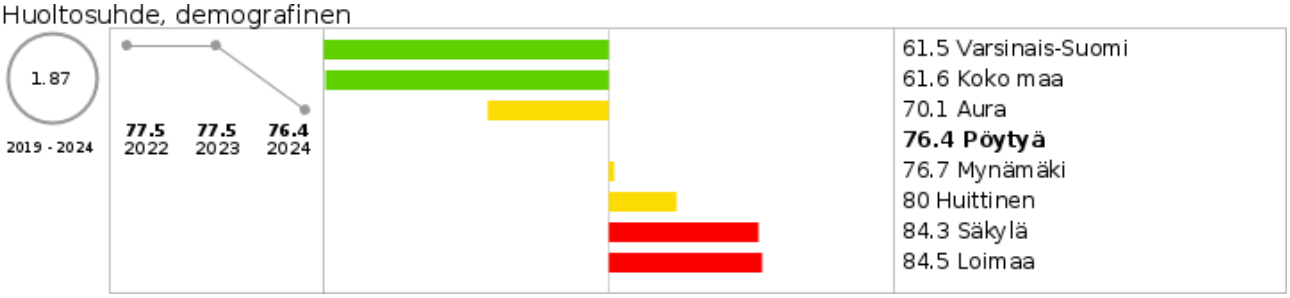

Väestöennuste 2030 (laskettu 2024)

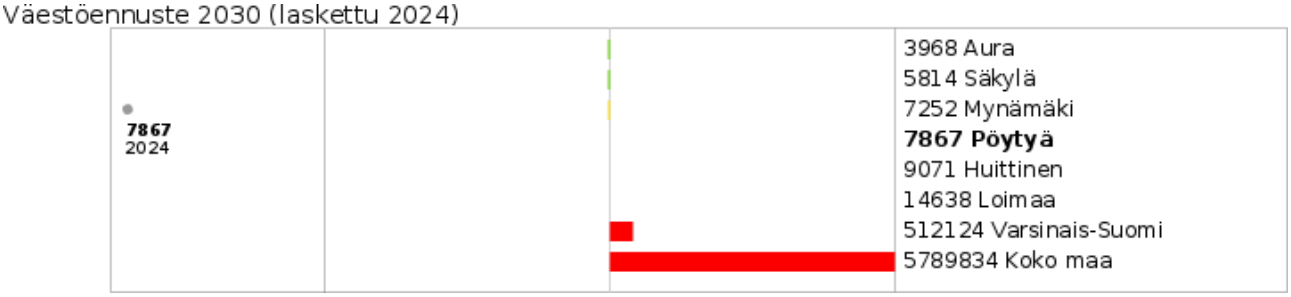

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

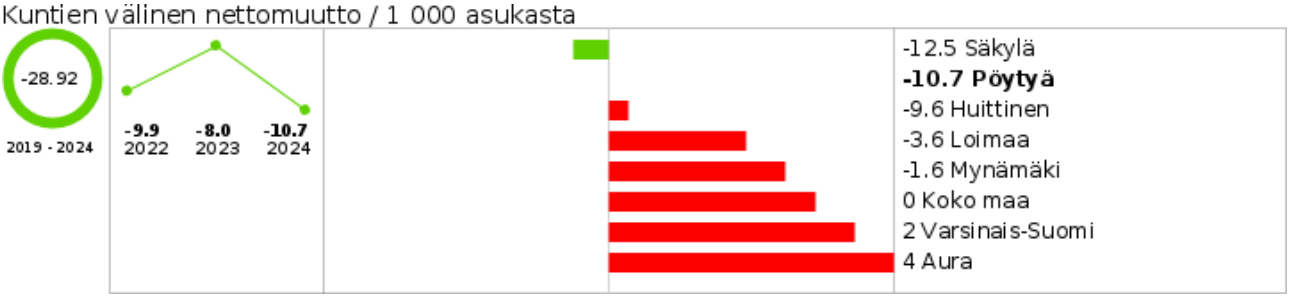

Elinvoima

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

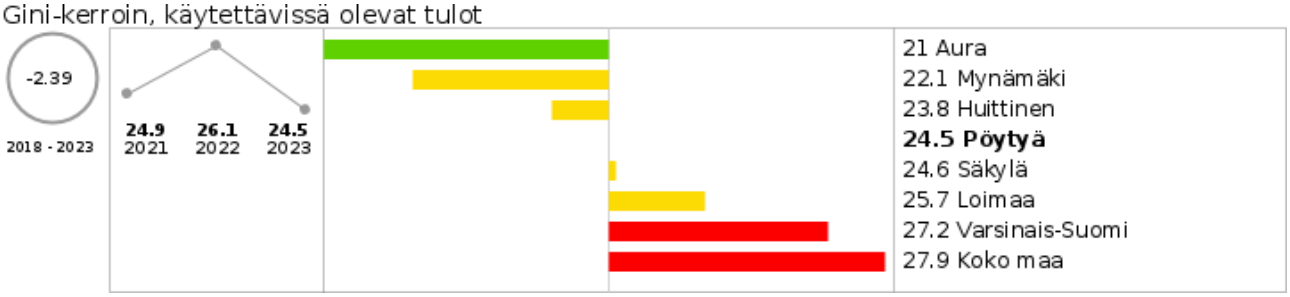

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

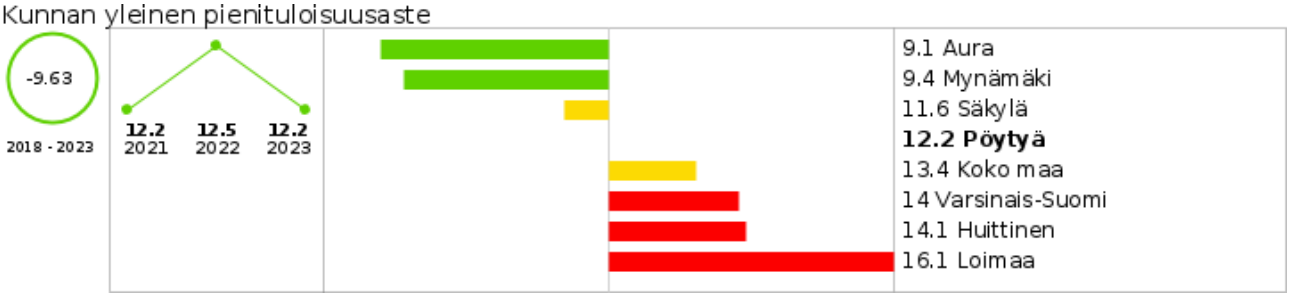

Lasten pienituloisuusaste

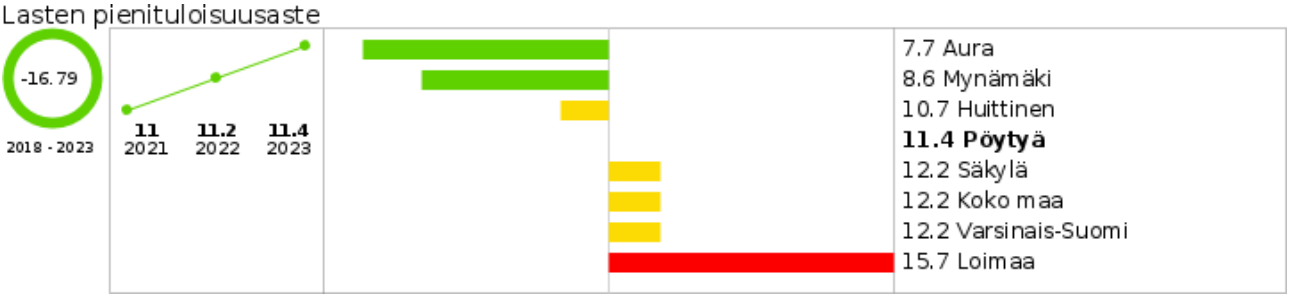

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

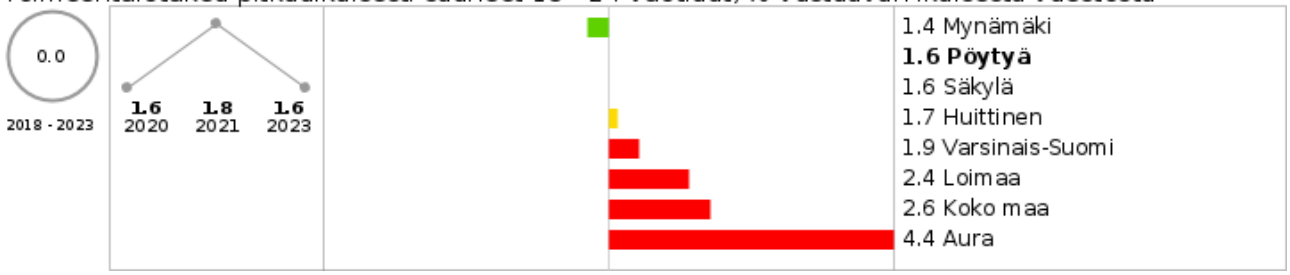

Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

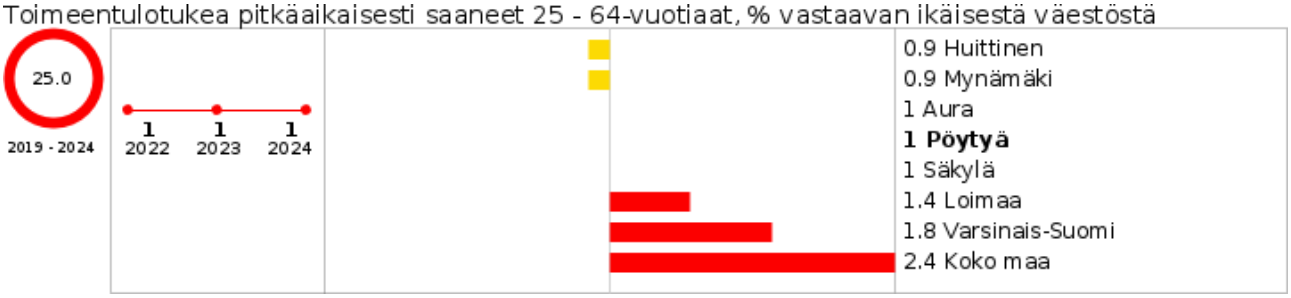

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA - Yhteenveto

Pöytyän vuoden 2024 tilikauden tulos oli n. 2,68 milj. euroa ja ylijäämä n. 2,76 milj. euroa. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt 9,1 milj. euron ylijäämä kasvoi vuoden 2024 tilinpäätöksessä lähes 12 milj. euroon. Kunnan maksuvalmius on ollut hyvä. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2024 vuonna yhteensä 1,8 milj. eurolla. Kunnan lainasaldoksi jäi 31.12.2024 runsaat 9 miljoonaa euroa.

Myös verotulot ylittyivät ennakoidusta n. 0,3 milj. eurolla, 17 406 miljoonaan euroon. Kunnan väestö vähenee ja vanhenee. Ikärakanteen muutoksella on vaikutusta sekä valtionosuuksiin että verotuloihin.

Kunnanhallitus päätti (28.10.2024) hankkia lakisääteiset kotouttamispalvelut jatkossa Loimaan kaupungilta. Vuoden lopussa Pöytyän kunta oli merkitty kotikunnaksi yhteensä 63 tilapäistä suojelua saavalle maahanmuuttajalle. Muu kuin Suomen kansalaisuus oli yhteensä 5,2 % väestöstä.

Työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille 1.1.2025. Pöytyän kunta on muodostaa yhdessä 22 muun Varsinais-Suomen kunnan kanssa Turun työllisyysalueen.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2024 lopussa 9,4 %, mikä on kuitenkin hieman parempi kuin vuotta aikaisemmin (12/23: 9,8 %). Nuorisotyöttömiä, 18-24 vuotiaasta työvoimasta 9,8 % (2024).

Kuntabarometrin 2024 tuloksissa saavutettiin kasvua. Vastausten ka. ollessa 3.36, nousimme hieman yli maakunnan keskiarvon tason. Pöytyän sijoitus oli kokoluokassaan 40/166 (vrt. 2022: 99/140).

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

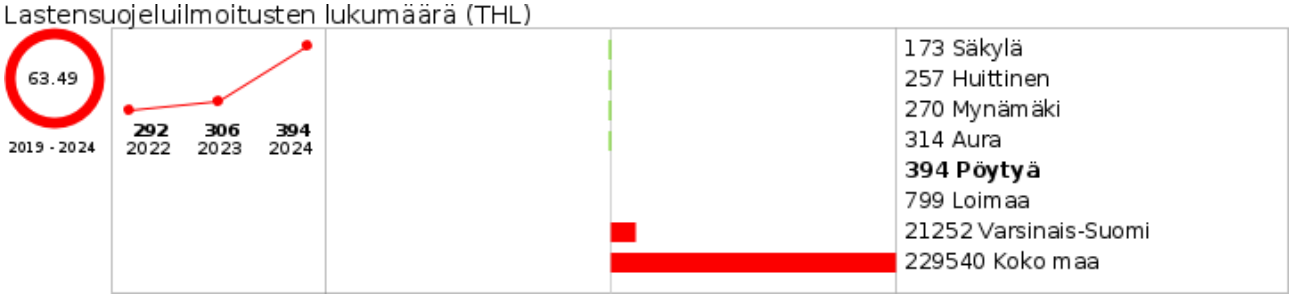

Palvelut

Koulu

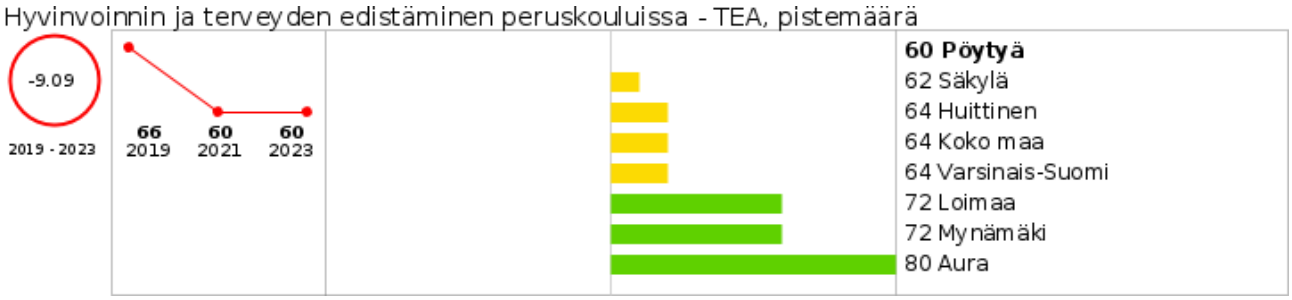

Sosiaali- ja terveydenhuolto

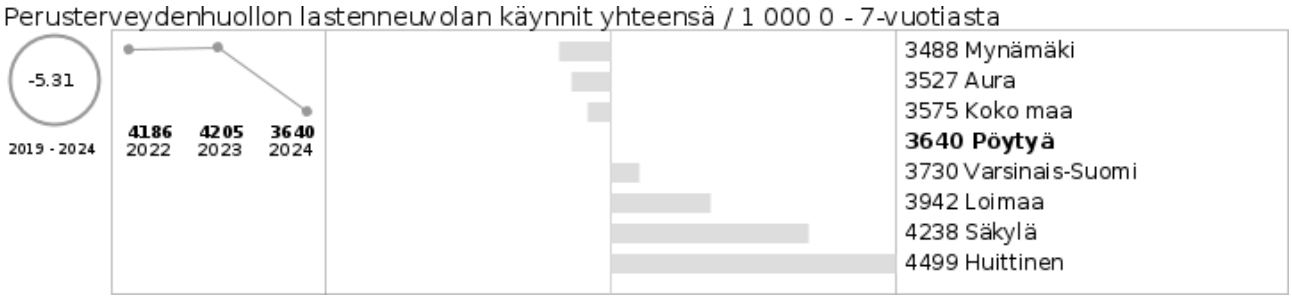

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Pöytyällä kaikissa kuntakeskuksissa: Kyrössä, Riihikoskella ja Yläneellä. Varhaiskasvatuksen yksiköt ovat pääsääntöisesti avoinna klo 6.00–17.00. Aikaisempaa aamu- ja iltahoitoa klo 22 asti järjestetään arkisin kaikissa yksiköissä, mikäli huoltajien työtilanne sitä vaatii. Yö- ja viikonloppuhoitoa on samoin mahdollista saada Kyrön varhaiskasvatusyksikössä, mikäli huoltajien työvuorot tätä edellyttävät.

Kyrön päiväkotiin kuuluu tällä hetkellä kahdeksan lapsiryhmää, jotka toimivat kahdessa eri yksikössä. Harjuntiellä sijaitsee Kyrön varhaiskasvatusyksikkö, viiden lapsiryhmän päiväkoti, joka toimii myös vuorohoitoyksikkönä. Huitinperäntiellä vanhassa meijerissä sijaitsee kolmeryhmäinen Pikkutassut-yksikkö. Riihikosken varhaiskasvatusyksikkö toimii tällä hetkellä neljä lapsiryhmää, jotka ovat kahdessa eri yksikössä Riihikosken keskustassa: Metsälauhan päiväkodissa on kolme lapsiryhmää ja rivitalon tiloissa ns. Kurkitalossa on yksi esiopetusryhmä. Yläneen puurakenteinen päiväkoti on valmistunut syksyllä 2021. Tilaa päiväkodista löytyy neljälle lapsiryhmälle.

Perhepäivähoito on hoitajan kotona tapahtuvaa kodinomaista hoitoa. Lapsiryhmä koostuu 4–5 lapsesta. Kunnallisia perhepäivähoitajia toimii ainoastaan Kyrön alueella. Pöytyällä toimii myös yksityisiä perhepäivähoitajia. Yksityiseen perhepäivähoitoon on mahdollista saada palveluseteli.

Perheet voivat valita lapselleen haluamansa esiopetuspaikan, mutta kuljetus järjestetään vain lähikoulun mukaisesti. Esiopetuspaikkoja on kaikissa keskustaajamissa Kyrössä, Riihikoskella ja Yläneellä. Varhaiskasvatuksessa on käytössä tulosidonnainen palveluseteli. Palveluseteli on vaihtoehto kunnalliselle varhaiskasvatukselle ja Kelan maksamalle lastenhoidon tuelle.

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea siten kuin varhaiskasvatuslaissa on säädetty. Esiopetuksessa tuen muodot ovat: oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt, ryhmäkohtaiset tukimuodot ja lapsikohtaiset tukimuodot. Oikea-aikaisella, yksilöllisesti kohdennetulla ja lapsen tarpeiden mukaisella tuella edistetään lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Samalla ehkäistään lapsen ongelmien kasvamista ja monimuotoistumista sekä riskiä syrjäytyä.

Lapsen tarvitsemat tukitoimet aloitetaan heti, kun huoli on havaittu ja tukitoimet pyritään pääsääntöisesti järjestämään lapsen omaan varhaiskasvatusyksikköön osana päivittäistä perustoimintaa. Lapsen tuen tarvetta arvioidaan yhdessä varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja huoltajien kanssa.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

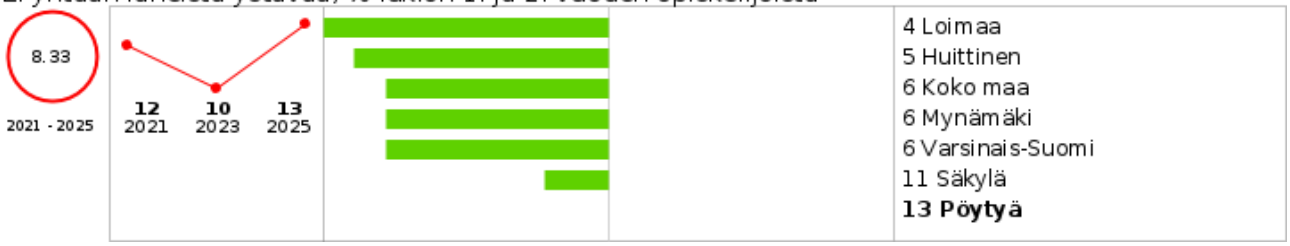

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

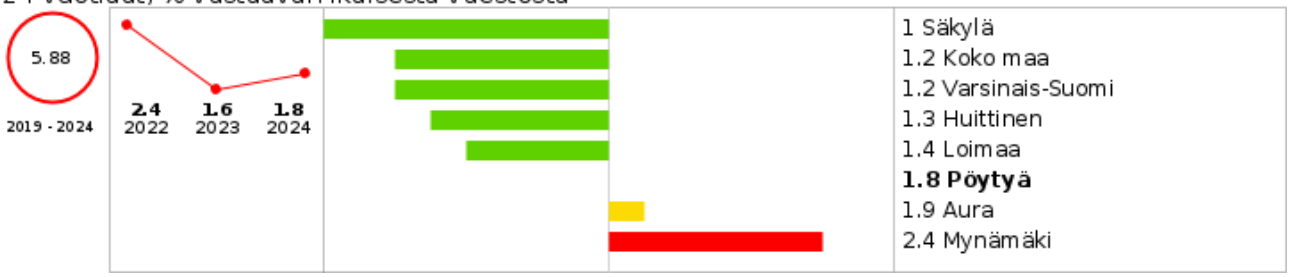

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

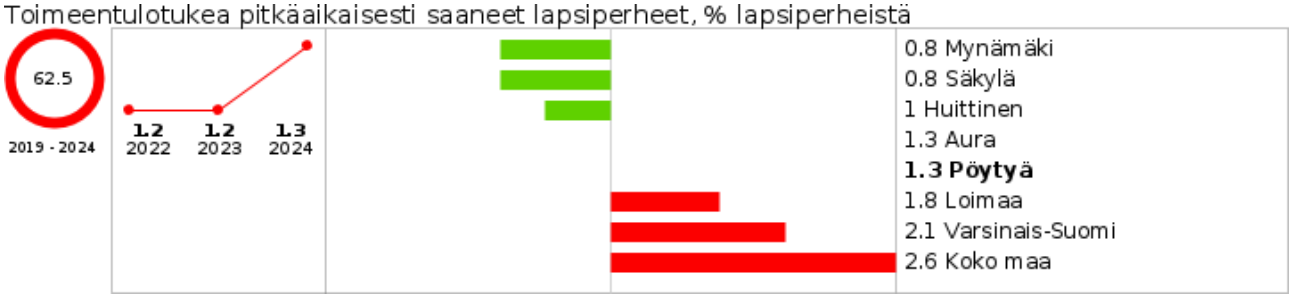

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

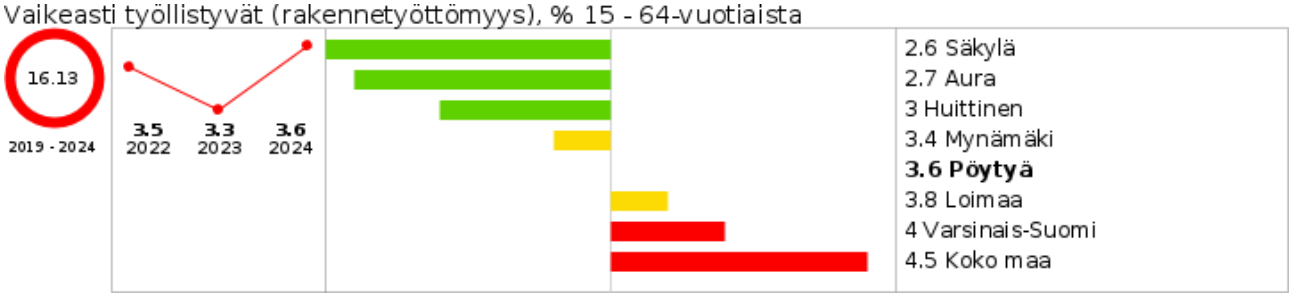

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL) (-2022)

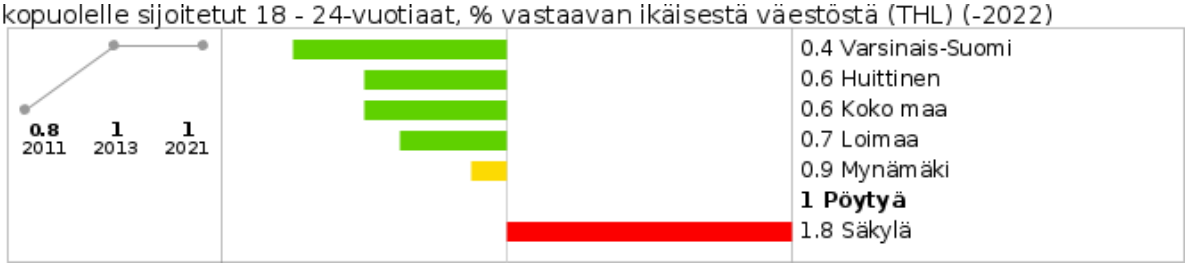

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

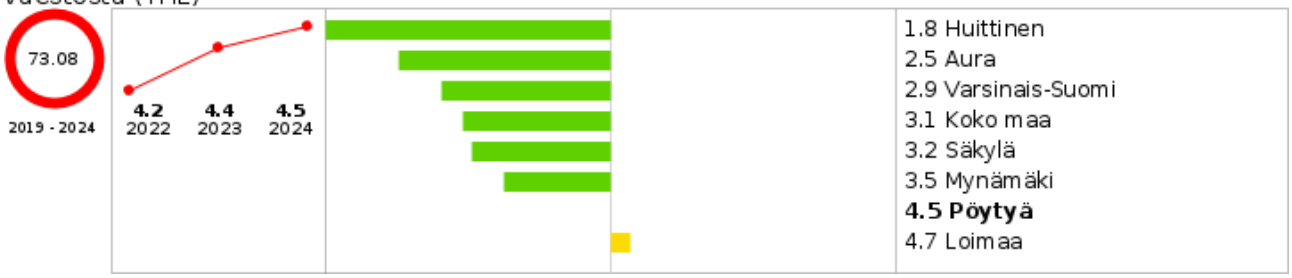

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto
Kevään 2025 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan valtaosa pöytyäläisistä 8–9-luokkalaisista voi hyvin. Suurin osa on tyytyväisiä elämäänsä ja Pöytyän koulut koetaan turvallisiksi ja kannustaviksi paikoiksi oppia.

Yläluokkien oppilaat harrastavat aktiivisesti, sillä 77 % harrastaa jotakin viikoittain. Vaikka 73 % 8-9 -luokkalaisista syö kouluruuan päivittäin, vain puolet pitää kouluruokaa hyvänä. Aamupalan syö joka aamu 57 %. Onneksi vain pieni osa on kokenut kiusaamista koulussa ja suurin osa kokee luokassa olevan hyvä työrauha. Tämä luo turvallisen pohjan koulupäiville. 70 prosenttia kertoi, etteivät käytä lainkaan päihteitä, mutta 7 % käyttää kuitenkin sähkötupakkaa päivittäin.

Tunne yksinäisyydestä vaihtelee ikäryhmittäin. Kaikilla kyselyyn vastanneilla 4-5 -luokkalaisilla on vähintään yksi hyvä ystävä, kun taas lukiolaisista 13 % ja ylempien vuosiluokkien oppilaista 6 % kertoo, ettei hänellä ole yhtään hyvää ystävää. Positiivisten tulosten rinnalla luvut muistuttavat, että pienillä teoilla voimme vahvistaa nuorten hyvinvointia entisestään. Jokainen nuoren elämässä oleva aikuinen voi osaltaan olla tekemässä arjesta turvallista ja merkityksellistä.

TYÖIKÄISET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

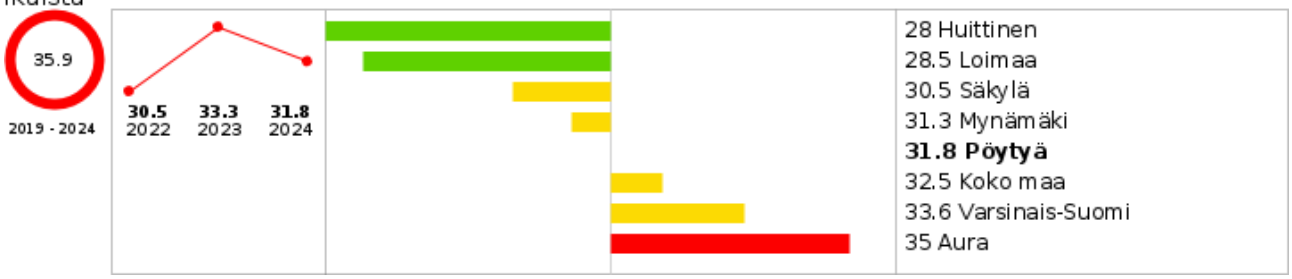

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

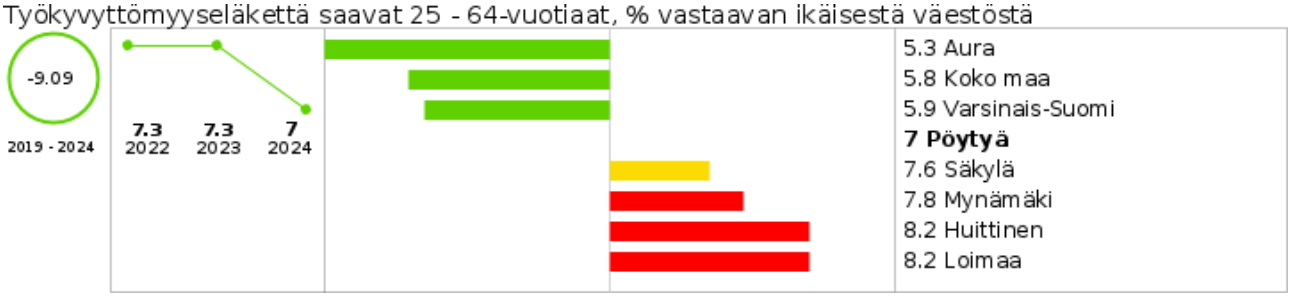

IKÄIHMISET

Hyvinvointi

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

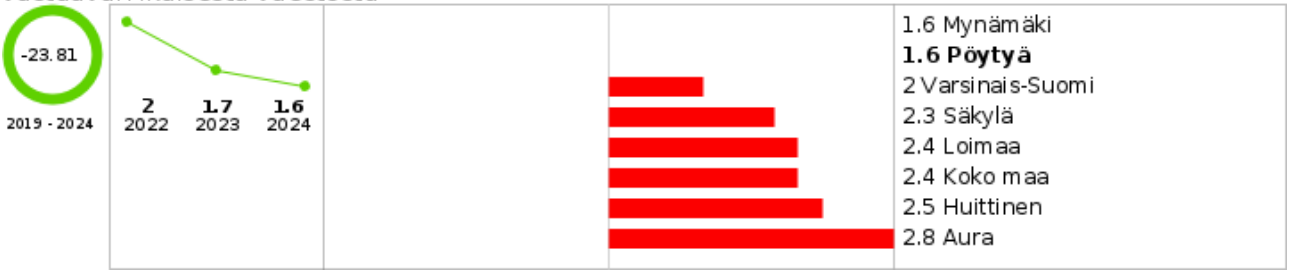

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

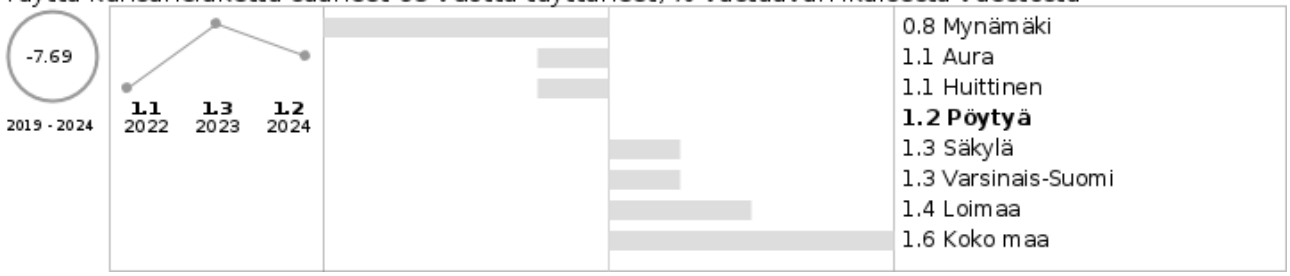

IKÄIHMISET - Yhteenveto

Ikäihmisten toiminta

Pöytyän kunta osti kymmenelle yksin asuvalle ikäihmiselle Gubbe Sydänystävä palvelua, jossa noin kerran viikossa vierailtiin vanhuksen luona juttelemassa, ulkoilemassa tms. Toiminta on päättynyt.
YsiYsit-ryhmä on omaehtoisesti toimiva ryhmä, joka kokoontuu kerran viikossa keskiviikoisin nuorisotila Kasissa.

Liikuntatoimi järjestää ikäihmisille liikuntaa:
- kuntosaliryhmät, kaikissa kunnan keskustaajamissa
- tuolijumpat, Kyrössä ja Riihikoskella
- ukkosähly, Riihikoskella

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Valtuustokauden 2021-2025 alussa maailma oli vielä toipumassa Covid-19-pandemiasta. Vaikka palvelutuotanto ja erilaiset hyvinvointia edistävät toiminnot alkoivat jo normalisoitua, eivät ihmiset vielä lähteneet liikkeelle pandemiaa edeltävän ajan laajuisesti. Pandemia ja sen jälkeinen aika heijastuvat monissa hyvinvointia mittaavissa indikaattoreissa, erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten kohdalla.

Helmikuussa 2022 Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainassa. Tämä on lisännyt yleistä ja varsinkin taloudellista epävarmuutta Euroopassa. Ulkomaalaisten osuus väestöstä on kasvanut (5,2%/2023) ja se tuo sekä mahdollisuuksia että haasteita.

Pöytyän väestömäärä on vähentynyt viime vuosina. Väestöennusteen mukaan väestömäärä vähenee tasaisesti vuoteen 2040 tultaessa noin 7433 asukkaaseen.

Kunnat ottivat vuoden 2025 alusta lähtien vastuun työnhakijoille ja työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista. Entiset TE-toimistot lakkautettiin ja työllisyyden hoitoon liittyvissä asioissa Pöytyän, Auran, Oripään ja Loimaan asukkaita ja työantajia palvelee Loimaan kaupunki. Loimaan työllisyyspalvelut toimivat osana Turun työllisyysaluetta. Turun työllisyysalueen muodostavat 23 varsinaissuomalaista kuntaa ja sen vastuukuntana toimii Turku. Pöytyällä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2024 lopussa 9,4 %, mikä on kuitenkin hieman parempi kuin vuotta aikaisemmin (12/23: 9,8 %). Pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut pitkään kasvussa ja edelleen se lisääntyy.

Saavutettavuus on hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta nousemassa kaupungistumisen, väestön ikääntymisen ja rakennemuutoksen myötä tärkeäksi tekijäksi. Julkisen liikenteen puute tai liikenteen reitit ja matkustajat eivät kohtaa, se hankaloittaa kuntalaisten liikkumista. Esimerkiksi kunnan sisäinen poikkiliikenne puuttuu kokonaan.

Pöytyällä on toteutettu vuodesta 2022 osallistuvaa budjetointia.

Perheiden hyvinvointi
Varhaiskasvasvatuspalvelut toimivat hyvin ja kaikille taataan hoitopaikka. Kunnan omana toimintana ja palvelusetelipalveluna tuotettavien varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta kunnassa on ollut palvelutarvetta vastaavaa. Tulevien vuosien toiminnan suunnittelussa huomioitavaksi tulee lasten määrän väheneminen. Töitä syntyvyyden lisäämiseksi on tehty: vauvarahaa on maksettu vuoden 2019 alusta.

Jatkossa tärkeää olisi huomioida myös perheisiin kokonaisuutena kohdistetut toimet: vanhemmuuden lisääminen. Pöytyällä varhaiskasvatuspalveluissa on käytössä varhaisen puuttumisen toimintamalli. Varsinais-Suomen lastensuojelu toimii Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) alaisuudessa, ja kiireellisissä tilanteissa yhteys otetaan Varsinais-Suomen sosiaalipäivystykseen.

Perusopetusta järjestetään Elisenvaaran, Riihikosken ja Yläneen yhtenäiskouluissa. Koulurakenne tukee toimivaa opetuksen järjestämistä ja oppilaiden opiskelua omalla lähikoululla. Koulujen yhteydessä järjestetään perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa. Elisenvaaran lukio on ainoa Pöytyällä toimiva toisen asteen oppilaitos. Lukiossa opiskelee noin 115 opiskelijaa pääasiassa Pöytyältä ja lähialueelta. Opetus järjestetään opiskelijalähtöisesti.

Auranmaan opisto toimii alueeellisena oppilaitoksena järjestäen vapaan sivistyön opetusta ja taiteen perusopetusta kuvataiteessa ja tanssissa. Toimialueseen kuuluvat Pöytyän, Auran, Marttilan ja Oripään kunnnat.
Kirjastot toimivat Kyrössä, Riihikoskella ja Yläneellä. Aukioloaikojen lisäksi kirjastot ovat asiakkaiden käytössä omatoimikirjastoina. Viime vuosina on kehitetty erityisesti digitaalisia kirjastopalveluita.

Pöytyän kunnan suurin rakennushanke Elisenvaaran uusi oppimiskeskus, jossa sijaitsevat Elisenvaaran yhtenäiskoulu, Elisenvaaran lukio, Kyrön kirjasto ja Kyrön nuorisotilat, valmistui syksyllä 2022. Erityisesti iltaisin oppimiskeskus tarjoaa monipuolisia tiloja Auranmaan opiston, yhdistysten ja muiden toimijoiden käyttöön.

Valtuustokauden 2021-2025 aikana Pöytyän kunnan ylläpitämien liikuntatilojen tarjonta laajeni merkittävästi. Elisenvaaran oppimiskeskuksessa otettiin käytöön monipuolinen kuntosali ja iso liikuntasali. Yläneellä peruskorjattiin palloiluhalli ja kuntosali sai uudet tilat. Haukkavuoren haaste on kisattu jo viisi kertaa Haukkavuoren maastoliikuntakeskuksessa vapaaehtoisvoimin yhdistysvetoisena.

Vuonna 2022 perustetun liikuntapaikkatyöryhmän toimesta valmistui Liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma vuosille 2025-2032. Liikuntatoimen oman ohjaustoiminnan painopisteenä ovat ikäihmiset ja lapset/nuoret. Liikuntatoimi järjestää viikoittain neljä kunoliikuntaryhmää työikäisille. Lisäksi Kyrön ja Yläneen kuntosaleilla on kaikille avoimia yleisiä vuoroja. Työikäisten liikuntaa edistetään myös olosuhteiden, hyvinvointikampanjoiden ja monenlaisen yhteistyön kehittämisen kautta. Liikuntapaikkojen hoidossa ylläpidetään yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kulttuuritoimi toteuttaa ja osallistuu tapahtumiin määrärahojen puitteissa. Yläneen Säpinät ja Aurajoen matkailutien Kulttuuriralli ja Loppiaisvaloajelu ovat kustannuksiltaan suurimmat tapahtumat. Isänmaallisten tilaisuuksien osalta toteutetaan “yksi yhteinen tilaisuus kunnassa” -tapaa, jossa tehdään yhteistyötä niin itsenäisyyspäivän kuin veteraanipäivän osalta yhtenäiskoulujen kanssa. Kunta ylläpitää kotiseutuarkistoa ja kunnan taidekokoelmissa on noin neljäsataa taideteosta.

Nuorisotoimen perusnuorisotyön toiminnan painopisteenä ovat perusopetuksen ylempien vuosiluokkien oppilaat. Kaikki nuorisotilat: Kyrön nuokkari, nuorisotila Kasi ja nuorisotalo Kalliola ovat syksystä 2023 lähtien olleet auki kaksi kertaa viikossa. Nuorisotilojen kävijämäärät ovat edelleen olleet noususuhdanteisia.

Etsivää nuorisotyötä on tehty työparityönä. Kaksi etsivää nuorisotyöntekijää (60/40 % yhteistyössä Auran kanssa ja 100% Pöytyä) toteuttavat erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on tukea nuoren kasvua, itsenäistymistä ja elämänhallintaa sekä ohjata nuoret heidän tarvitsemiensa palveluiden piiriin. Työparina tehtävä etsivä nuorisotyö on vakiintunut kunnan peruspalveluna 1.9.2023 alkaen toisen toimen vakinaistamisen myötä.

Lasten ja nuorten hyvinvointiin on edellisillä valtuustokausilla kiinnitetty huomiota monin tavoin. Vuodesta 2021 alkaen koulujen kerhotoimintaa on laajennettu Harrastamisen Suomen mallin – hankkeen avulla tavoitteena tarjota jokaiselle pöytyäläiselle perusopetusikäiselle vähintään yksi maksuton harrastus viikossa. Koulupäivien yhteydessä tarjolla olevan kerhotoiminnan lisäksi Pöytyällä toimii useita yhdistyksiä, jotka tarjoavat monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille. Harrastamisen Suomen mallin kerhojen lisäksi Pöytyällä tuetaan lasten harrastustoimintaa tarjoamalla harrastusavustusta 5- ja 6-luokkalaisille lapsille ja nuorille. Vuonna 2024 harrastusavusta jaettiin 63 lapselle ja nuorelle. Harrastukset vaihtelivat liikunta-, kulttuuri- ja taideharrastusten välillä.

Koulujen ja nuorisotyön yhteistyötä on viime vuosina myös vahvistettu hankkeiden avulla. Vuonna 2021 pilottihankkeena alkanut koulunuorisotyö on erityisesti vahvistanut yläkoululaisten kouluviihtyvyyttä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Samoin Elisenvaaran lukiossa on tuettu opiskelijoiden hyvinvointia.

Lasten oikeuksien edistäminen on lähtökohtaisesti kannatettava tavoite. Kuitenkin ottaen huomioon kunnan käytössä olevat henkilörsurssit Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutuminen ei ole tarkoituksenmukaista. Malliin hakeutuminen ja mallin mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää hallinnollista resurssia, jota tällä hetkellä ei kunnassa ole (Khall 3.3.2025 46).

Vaikuttajaryhmät
Kaikki kunnan vaikuttajaryhmät kuuluvat yhteisöllisyyslautakunnan toimialaan vuoden 2023 alusta alkaen. **Nuorisovaltuusto** edustaa kaikkia Pöytyällä asuvia nuoria kunnan päätöksenteossa. Nuorisovaltuustolla ja **vanhus- ja vammaisneuvostolla** on edustajat Varsinais-Suomen hyvinvointialueen vastaavissa vaikuttajaryhmissä. Kuntakohtaista indikaattoritietoa erikseen ikääntyneestä väestöstä on saataville heikosti. Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö ikäihmisten palveluissa on oleellisessa roolissa.

Pöytyä on ylpeä kylistään ja aktiiviset kyläyhdistykset jatkavat toimintaansa kyläläisiä yhdistävänä toimijoina. Kylien vahvuudet profiloidaan ja yhteistyötä lisätään **kylien neuvottelukunnan** kanssa. **Lapsi- ja perheneuvosto** suunnitteli lapsi- ja perhevaikutusten arviointimallin yhteistyössä eri tahojen kanssa. Vuonna 2022 arviointimalli hyväksyttiin kunnanhallituksessa (11.4.2022). Koko perheen toimintapuistoja kehitettiin niin Kyrössä, Riihikoskella kuin Yläneelläkin.

Esitetyt indikaattorit perustuvat virallisiin tilastoihin, joita ylläpidetään rajallisesta määrästä muuttujia. Kunnan viime aikoina toteuttamien kyselytutkimusten tuloksista ei ole eriteltävissä erikseen ikääntyneen väestön vastauksia. Tämä voisi olla lähitulevaisuuden kehityskohde, jotta ikääntyneen väestön kokemukset ja mielipiteet saataisiin paremmin tietoon.

Paikallisilla järjestöillä on tärkeä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Järjestöt työskentelevät lähellä kuntalaisten arkea ja tarjoavat mielekästä matalan kynnyksen toimintaa kaikenikäisille. Vapaa-aikapalvelut avustaa kulttuuri, liikunta- ja nuorisoyhdistyksiä, kylätoimintaa, jakaa stipendejä menestyneille kuntalaisille. Yhteistyösopimuksin hoidetaan niin liikuntapaikkoja kuin nuorisotilojen avoimia ovia. Vapaa-aikapalveluissa tehdään paljon yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa ja aktiivinen järjestökenttä on kunnan voimavara. Kolmannen sektorin järjestämä toiminta muodostaa merkittävän osan kunnan alueella olevasta harrastustoiminnasta, esimerkiksi urheilun, taiteen, kulttuurin ja sosiaalisen toiminnan. Kunnassa on yhdistysrekisterin mukaan runsaasti yhdistystoimintaa, 158 yhdistystä (PRH-Yhdistykset).

Kolmannen sektorin toimintaa tuetaan avustusten ja yhteistyön lisäksi mm. tarjoamalla edullisemmin (Kisariihen vuokrat yhdistyksille) erilaisia tiloja yhdistysten omiin tapahtumiin ja kokouksiin. Elisenvaaran oppimiskeskuksen yhteydessä oleva KurkiGalleria on myös yhdistysten käytössä oleva ilmainen näyttelytila.

Seutukunnallinen yhteistyöllä on alueella pitkä perinne. Pöytyän liikuntapalvelut ovat mukana seutukunnallisessa liikuntapalveluiden (SELI) verkostossa. Lisäksi liikuntapalvelut osallistuvat aktiivisesti Varsinais-Suomen LiikUn koordinoimaan Rajattomasti liikuntaa kumppanuusohjelmaan. Pöytyän kunta tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kehittämällä elintapaohjauksen ja liikuntaneuvonnan palveluketjua.

Kulttuuritoimen osalta yhteistyötä tehdään tapahtumakohtaisesti sekä Oikeesti jotakin-verkostossa (Turun seudun kulttuuritoimet) ja Kulttuuria kunnissa -verkostoon. Nuorisopalvelut osallistuu kunnallisen nuorisotyön maakunnalliseen yhteistyöverkostoon.

3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on laadittu hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029 yhdessä alueen kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. VARHA:n aluevaltuusto hyväksyy suunnitelman joulukuussa 2025.
Painopistealueet ovat:
fyysinen terveys ja elintavat
mielen hyvinvointi ja osallisuus
arjen ja lähisuhteiden turvallisuus.

Varsinais- Suomen hyvinvointialue on järjestänyt säännöllisesti verkostokokoontumisia hyte-koordinaattoreille. Pöytyältä verkostoon osallistui kulttuurisihteeri. Varha koordinoi myös kulttuurihyvinvoinnin verkostoa, jonka työskentelyyn osallistui kulttuurisihteeri. Mielen hyvinvoinnin edistämisen, ehkäisevän päihdetyön ja väkivallan ehkäisyn verkostoon osallistui Pöytyältä etsivä nuorisotyöntekijä ja Varhan alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointiryhmään nuoriso- ja hyvinvointikoordinaattori.

4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

Keskeiset nostot valtuustokaudelta 2021-2025

Elinvoima
Kuntabarometrin 2024 tuloksissa saavutettiin kasvua. Pöytyän sijoitus oli kokoluokassaan 40/166 (vrt. 2022: 99/140).
Kunnassa osallistuvaa budjetointia vuodesta 2022. Vuonna 2024 Kunnanhallitus päätti 20 000 euron määrärahan käyttämisestä liikennepuiston perustamiseen.
Kokonaisuutena hyvien palveluiden säilyttäminen kunnan alueella.
Syntyvyyden laskuun ja pois muuttaneiden määrään tulee kiinnittää huomiota esim. monipuoliset asuntomahdollisuudet (tontit/vuokra-asunnot).
Liikuntapaikkojen saneeraus ajanmukaiseksi: 1-3 liikuntapaikkaa/vuosi. Vuonna 2024 Kyrön urheilukentän viheralueille tehtiin siirtonurmikko.
Liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma valmistui.

Lapset ja lapsiperheet
Pöytyän varhaiskasvatus on ottanut käyttöön Valssi-laadunarviointijärjestelmän. Valssi tukee varhaiskasvatuksen lakisääteistä arviointityötä.
Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien määrä pysynyt suurena.
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet ovat lievästi noussut.

Pöytyäläiset lapset ja nuoret voivat tilastojen ja tutkimusten mukaan pääosin hyvin ja ovat tyytyväisiä elämäänsä.
Kouluterveyskyselyn 2025 mukaan 67 % 8-9-luokkalaisista koki olevansa erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä. 4. ja 5. luokkalaisten osalta vastaava luku on 83 %.
77-prosenttia 8.-9.-luokkalaisista harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa. Nuorista vain 23% kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille.

Nuoret
Koulujen tilat ovat aktiivisesti käytössä myös ilta-aikaan. Laaja-alainen toiminta lisää yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.
Oppilaiden hyvinvoinnin turvaaminen on kodin ja koulun yhteinen tavoite. Hyvinvointia edistetään useilla keinoilla, joista koulupoissaolojen seuraaminen on yksi. Kaikissa Pöytyän perusopetuksen kouluissa käytetään poissaolojen seuraamiseen ja poissaoloihin puuttumiseen yhteistä mallia.
Kunta järjestää nuorille harrastusmahdollisuuksia mm. Harrastamisen Suomen mallin kautta.

Työikäiset
Pöytyällä 17-24 vuotiaista koulutuksen ulkopuolelle jääneitä on 11.3 %, kun koko maassa vastaava luku on 8,2 %. Etsivä nuorisotyö tukee nuoria opiskelupaikkojen löytämisessä ja opintojen jatkamisessa. Nuorten työpajatoimintaa järjestetään yhteistyössä Auran ja Oripään kanssa Auranmaan taitotalolla.

Ikäihmiset
Ikäihmiset jäävät turvapuhelinpalvelun ulkopuolelle, elleivät he ole kotihoidon asiakkaita.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025 - 2029

Pöytyän Kunta - Vastuullinen Kasvukunta

Pöytyän kunnan kuntastrategian vuosille 2023-2028 tavoitteet
ja toimenpiteet on jaettu kolmen keskeisen painopisteen alle:
I. Elinvoiman edistäminen
II. Hyvinvoinnin lisääminen
III. Vastuullinen taloudenhoito ja päätöksenteko
Pöytyän kunnan strategia

5 Strategian painopisteet ja linjaukset

II. Hyvinvoinnin lisääminen

1. Panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin ja koulutukseen
- i. Tarjoamme lapsille ja nuorille laadukkaan oppimisympäristön
- ii. Kehitämme lukion ja kansalaisopiston opetustarjontaa ja seudullista vetovoimaa
- iii. Ehkäisemme lasten ja nuorten syrjäytymistä laajentamalla heille suunnattua harrastustoimintaa

2. Kehitämme senioreille ja ikäihmisille suunnattuja palveluja
- i. Kehitämme harrastusmahdollisuuksia senioreille ja ikäihmisille
- ii. Lisäämme senioreiden ja ikäihmisten liikunnallisia mahdollisuuksia ja edistämme heidän sosiaalista kanssakäymistään
- iii. Tuemme kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuuksia tarjota senioreille ja ikäihmisille suunnattuja palveluja

3. Edistämme yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten hyvinvointia
- i. Mahdollistamme kuntalaisille monipuoliset harrastusmahdollisuudet
- ii. Otamme käyttöön ennaltaehkäiseviä toimintamalleja ja matalan kynnyksen palveluja
- iii. Kehitämme yhteistyössä yhdistysten kanssa yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja

6 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Liikenneturvallisuussunnitelma
Pöytyän kunnan elinkeinostrategia 2025-2028
Varhaiskasvatussuunnitelma
Esiopetuksen opetussuunnitelma
Perusopetuksen opetusssuunnitelma
Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
Lukiokoulutuksen opetussuunnitelma
Aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelma
Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
Sivistystoimen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
Mielenterveys- ja päihdetyönsuunnitelma
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2025-2029

7 Hyvinvointisuunnitelma

Kunnan laajassa hyvinvointisuunnitelmassa tullaan huomioimaan myös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen vastaavien suunnitelmien linjaukset ja yhteisessä HYTE-työssä sovitut painopisteet. Kunnan hyvinvointisuunnitelmassa tavoitteet ja toimenpiteet on luokiteltu hyvinvointialuetta koskeviin yhteisiin sekä elintapaohjauksen pohjalta lapsia ja nuoria, työikäisiä ja ikäihmisiä koskeviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan vuosittain kunnanvaltuustolle. Talousarvion valmistelussa huomioidaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet.

Elinvoiman edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Joukkoliikenteen kehittäminen	Osallistumme lähijunaliikenteen edistämiseen. Käymme vuoropuhelua julkista liikennettä järjestävien tahojen kanssa. Vastuutahot: kunta ja ELY	Lisäresurssi tarpeen mukaan	Käyttäjämäärät Vuorojen määrät
Kunnan houkuttelevuuden lisääminen Yrittäjämyönteinen kunta Vetovoimainen kunta Hyvät palvelut	Positiivinen julkisuus monipuolisesti eri medioiden kanssa. - Yrityskentän tunteminen - Kunnan markkinointi - Monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet	Olemassa olevat resurssit sekä hankerahoitus.	Vetovoimainen ympäristö, yritysten nettomäärä kasvava, palveluiden laatu

Työllisyyspalvelut	Yhteistyö kunnan, yritysten ja 3. sektorin kanssa	Olemassa olevat resurssit, työllisyyspalvelut	Työllisyys (työttömyysprosentti) sekä pitkäaikaistyöttömien määrän lasku.
Turvallisuuden lisääminen	Liikenneturvallisuuden ja yhteisten (julkisten) rakennusten piha-alueiden turvallisuuden parantaminen Yhteisöllisyyden lisääminen. Kriisi- ja erityistilanteet Liikenneturvallisuussuunnitelma	Kunnan johto, liikenneturvallisuus-työryhmä, olemassa olevat resurssit.	Kuntalaiskysely Kouluterveyskysely

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Tavoite	**Toimenpiteet ja vastuutaho**	**Resurssit**	**Arviointimittarit**
Ennaltaehkäisevä työote palveluissa	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen -sivistystoimen tehtäväalueet Varhaisen puuttumisen työote ja ennaltaehkäisevä toiminta lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen polulta. Oppimisen tuki Ehkäisevä päihdetyö Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen, poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen.	Olemassa oleva henkilöstö, tarvittava lisähenkilöstöresurssi sekä järjestötyön resursointi. Henkilöstön koulutus kaikilla toimialoilla.	Tavoitteiden toteutuminen Asiakastyytyväisyyskyselyt Poikkihallinnollisen yhteistyön määrä ja laatu Toteutuneet toimenpiteet ja prosessit
Kuntalaisten arkiasiointipalvelut ja asiakaslähtöiset palveluprosessit	Asiakaskohtaaminen => positiivinen kokokemus, asiakkaan tarpeeseen vastaaminen Sähköisten palveluiden hyödyntäminen Joustavat palveluajat kaikilla toimialoilla	Kaikki hallinnonalat	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Tunne- ja turvataitojen kehittäminen yhteistyössä vanhempien kanssa	Kotien ja varhaiskasvatuksen yhteistyö	Varhaiskasvatuksen henkilöstö yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Asiakastyytyväisyykyselyt

Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen ja vähentäminen	Varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy, turvataidot Sivistyspalvelut/varhaiskasvatus, koulut, lukio, opiskeluhuolto, nuorisopalvelut, Ankkuri-toiminta	Olemassa olevat resurssit Henkilöstön koulutus	Kouluterveyskysely
Koulutus, nuoret valmistuvat ammattiin	Opinto-ohjaus Etsivän nuorisotyön tuki Opiskelemaan lähtevien ja opiskelemassa olevien nuorten tuki	Etsivä nuorisotyö Työllisyystoiminta Opinto-ohjaus	Ammattiin valmistuvien määrän kasvu Työllisyyden edistäminen
Liikunnan lisääminen	Liikkumiseen kannustaminen, liikuntapalvelut, järjestöt, yhdistykset, Auranmaan opisto. Vapaamuotoisten liikuntaryhmien perustaminen lapsille ja nuorille.	Olemassa olevat resurssit.	Move ja kouluterveyskyselyt Osallistujamäärä Harrastusryhmien määrä
Harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminnan jatkaminen ja kehittäminen	Liikuntapalvelut ja koulut	Olemassa olevat resurssit ja hankkeen antamat mahdollisuudet.	Kouluterveyskysely. Tavoitte: jokaisella lapsella on vähintään yksi harrastus. Hankkeen arviointi. Osallistuja määrä, ryhmien määrä.
Hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin kannustaminen	Hyvinvointialueen mallien käyttöönotto.	Olemassa olevat resurssit.	Kouluterveyskysely Kuntalaiskysely
Pöytyän lapsi- ja perhevaikutusten arviointimalli	Pöytyän lapsi- ja perhevaikutusten arviointimallin käytöönoton koulutus -> toteuttaa arviointia. Yhteisöllisyyslautakunta	Viranhaltijat, päätöksenteon valmistelijat, lapsi- ja perheneuvosto, kunnan toimielimet	Arvioinnin toteutus ja seuranta
Osallisuuden lisääminen	Lasten ja perheiden osallistaminen varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toisen asteen opintojen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.	Olemassa olevat resurssit	Lapsiperhekysely Finlapset-kysely (THL) Jatkuvan kehittämisen tilanne.
Lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen	Monialainen yhteistyö varhaiskasvatuksessa Lasten ja nuorten palveluiden saavutettavuuden lisääminen mm. tarjolla olevista palveluista	Olemassa olevat resurssit.	Toteutuneet toimenpiteet. Lasten ja nuorten palveluiden tarvekysely lapsille ja nuorille.

	tiedottaminen. Huomioidaan myös 3. sektorin tarjoamat palvelut mm. MLL perhekahvilatoiminta.		

Nuoret ja nuoret aikuiset

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Koulutus, nuoret ammattiin valmistuvat	Etsivän nuorisotyön tuki Opiskelemaan lähtevien/olevien nuorten tuki Opinto-ohjaus	Esivä nuorisotyö Työllisyystoiminta Opinto-ohjaus	Ammatiin valmistuvien nuorten määrän kasvu Työllisyyden edistäminen
Nuorten työllisyyden lisääminen	Työpajatoiminnan edelleen kehittäminen, työllisyyspalvelut.	Olemassa olevat resurssit, toiminnan vakiinnuttaminen.	Nuorten työllisyysprosentti

Työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Vanhemmuuden ja lapsiperheiden tukeminen	Varhaiskasvatus, koulut Lapsi- ja perheneuvosto Yhdistysten ja yhteisöjen lapsi- ja perhetyön kehittäminen. Vastuutahoina ovat yhdistys- ja yhteisötoimijat.	Henkilöstö ja tilat	Asiakaspalautteet
Kouluttautumisen tukeminen	Esiopetus, koulut, Elisenvaaran lukio, Auranmaan opisto Etsivä nuorisotyö tarjoaa tukea heille, jotka ovat jäämässä koulutuksen ulkopuolelle.	Esiopetus, koulut, Elisenvaaran lukio, Auranmaan opisto Etsivä nuorisotyö monialaisella yhteistyöllä.	Etsivän nuorisotyön asiakkuuksien määrä (www.nuorisotilastot.fi), koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten määrä.
Päihteiden käytön vähentäminen.	Opetustoimi, nuorisotoimi, monialainen ehkäisevä päihdetyö, Pakka-toimintamalli	Olemassa olevat prosessit.	Päihdetilannekysely Mielenhyvinvoinninkysely

Työkyvyn vahvistaminen ja yksinäisyyden vähentäminen	Hyvinvointia edistäviin toimiin kannustaminen. Liikuntatoimi, liikuntaneuvonta, Auranmaan opisto	Olemassa olevat resurssit.	Työkykyindeksi

Ikäihmiset

Tavoite	**Toimenpiteet ja vastuutaho**	**Resurssit**	**Arviointimittarit**
Yksinäisyyden vähentäminen ja arvokas vanhuus	Ystävätoiminta, srk, SPR Etäyhteydenpito-mahdollisuuksien kehittäminen, verkkovälitteiset luennot ja muut koulutukset	Olemassa olevat resurssit. Vapaaehtoistoiminta	Vanhusneuvoston kysely
Kaatumisen ennaltaehkäiseminen	Kaatumisten ja putoamisten ennaltaehkäisy opastamalla turvalliseen asuinympäristöön ja tasapainoharjoittelulla.	Tekninen toimi, liikuntatoimi ja Auranmaan opisto	Kaatumis - ja putoamishoitojaksot (Sotkanet)
Tarjottujen palveluiden ja tietoisuuden lisääntyminen ja kuntalaisten osallistaminen.	Monikanavaisen viestinnän parantaminen. Vanhus- ja vammaisneuvoston tiedotus senioriryhmille.	Vanhusneuvosto ja kunnan tiedotus	Asukaskyselyt - ja palaute säännöllisesti.

Vammaiset

Tavoite	**Toimenpiteet ja vastuutaho**	**Resurssit**	**Arviointimittarit**
Vammaisten tarpeiden huomioiminen	Asiakaslähtöiset palvelut Neuvonta Vanhus- ja vammaisneuvosto	Olemassa olevat resurssit.	Jatkuva seuranta
Vammaisten yhdenvertaisuuden lisääminen	Toiminnan ja käytäntöjen tarkastelu ja yhdenvertainen osallisuus. -Koko organisaatio	Olemassa olevat resurssit.	Jatkuva seuranta

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

8 Suunnitelman laatijat

Pöytyän hyvinvointityöryhmä:
Mika Joki, kunnanjohtaja, puheenjohtaja
Jussi Heinonen, hallintojohtaja
Marianne Mäkelä, sivistysjohtaja
Tarmo Rantanen, tekninen johtaja
Taina Myllynen, kulttuurisihteeri
Sami Lainetoja, kirjastotoimenjohtaja
Anna Saastamoinen, etsivä nuorisotyöntekijä
Markus Salo, liikuntakoordinaattori
Mia Mansikka, varhaiskasvatuspäällikkö
Ilkka Virta, Auranmaan opiston rehtori
Anna-Leena Ranto, nuoriso- ja hyvinvointikoordinaattori

9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Tekninen lautakunta 6.11.2025
Sivistyslautakunta 12.11.2025
Yhteisöllisyyslautakunta 18.11.2025
Kunnanhallitus 15.12.2025
Kunnanvaltuusto XX.XX.2026
Kommentit: nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto